

אָחו

הַז הַז

שירים בודדים בתרגום לעברית של אדולף גומן

Отдельные стихотворения в переводе на иврит Адольфа Гомана

J. W. Goethe

Neue Liebe, neues Leben
Wanderer Nachtlied

Rainer Maria Rilke

Herbsttag
Das Lied des Bettlers

Adelbert von Chamisso

Frauen-Liebe und Leben

Иван Тургенев

מגרמנית

י.ו.גתה

[אהבה חדשה, חיים חדשים](#)
[שיר לילה של נודד](#)

ריקר מריה רילקה

[יום סתו](#)
[שיר הקבצן](#)

אדלברט פון שאמיסו

[אהבת אשה וחייה](#)

מרוסית

איוואן טורגנב

В дороге
Русский язык

Афанасий Фет

О, долго буду я, в молчаньи ночи тайной
На заре ты её не буди
Сияла ночь
Я тебе ничего не скажу

Осип Мандельштам

«Звук осторожный и глухой»
«Только детские книги читать»
«Как чёрный ангел на снегу»
Импрессионизм
«Так живём, под собою не чуя страны»
Ленинград
«Помоги, Господь, эту ночь прожить»

Борис Пастернак

«О, знал бы я, что так бывает»
«Любить иных тяжёлый крест»
«Быть знаменитым некрасиво»
Единственные дни

Илья Эренбург

Про первую любовь писали много
Последняя любовь
В лесу деревьев корни сплетены
Да разве могут дети юга

Самуил Маршак

[פדר](#)
[השפה הרוסית](#)

אפאנאסי פט

[הו, עוד זמן רב אמשיה](#)
[אל תעיר אותה אנא השכם](#)
[הליל זרח](#)
[לא אגיד לה אפלו דבר](#)

אוסיפ מנדלשטם

[צליל פרי, אשר מעץ נשר,](#)
[הגדולות אל הרוח לזרות,](#)
[את כמו מלאך שחזר נדיר](#)
[אימפרסיוניזם](#)
[פה אנחנו חיים, בלי לחוש אדמה](#)
[לניגוד](#)
[אלהים, עזר לי הליל לשרד](#)

בוריס פסטורנק

[הו, אלו הדבר נודע לי](#)
[ישנן פאלה](#)
[להיות נודע— זה לא בסדר](#)
[הימים המיוחדים](#)

איליה ארנבורג

[על אהבה של נעורים יש בכל ספר](#)
[אהבה אחרונה](#)
[ביער שרשי עצים שזורים](#)
[האם ילדי ארצות הנגב](#)

סמואיל מרשק

Есть женщина в мире одна
Всё умирает на земле и в море
Порой часы обманывают нас
Как призрачно мое существованье!..
Старайтесь сохранить тепло стыда
Цветная осень - вечер года
Сегодня старый ясен сам не свой
Бремя любви тяжело
Мы знаем: время растяжимо

Николай Заболоцкий

Не позволяй душе лениться
Во многом знании — немалая печаль
Слепой
Признание
Некрасивая девочка

Леонид Мартынов

Вода
Первый снег

Борис Слуцкий

Мужья со своими делами, нервами
Небольшая синица была в руках
То, что было вверено, доверено
Переобучение одиночеству

Наум Коржавин.

Гейне

Валерий Харитонов.

[יש רק אשה אחת בכל העולם](#)
[כל בריה ביבשה ובים גוועת](#)
[עובד עלינו שעוננו לפעמים](#)
[כמה קיזים שלי משלה הוא והזוי!..](#)
[שקדו לשמר על חמימות של בושתיכם](#)
[סתיו צבעוני](#)
[היזם עץ המילה הסב לא נים](#)
[נטל האהבה](#)
[אנו יודעים: הזמן לא אבן](#)

ניקולאי זבולוצקי

[אל תאפשר עצלות לנפש!](#)
[יוסיף דעת יוסיף מכאוב](#)
[העור](#)
[גלי-אהבה](#)
[ילדה לא יפה](#)

לאוניד מרטינוב

[מים](#)
[השלג הראשון](#)

בוריס סלוצקי

[בעל בעצביו, עסוקיו שקוע](#)
[ירגזי קטנה](#)
[מה שלי היה הפקד, לשמר קייתי](#)
[חנה מחדש לבדידות](#)

נאום קורז'אבין

[הינה](#)

ולרי חריטונוב

День Победы

[יום הנצחון](#)

Семён Надсон.

סמיון נדסון

Отрывок

[קטע](#)

Николай Гумилёв

ניקולאי גומיליוב

Музы, рыдать перестаньте

[מוזות, בכיה נא האטו](#)

Семён Липкин

סמיון ליפקין

Странники

[נודדים](#)

* * *

* * *

J. W. Goethe

י.ו.גתה

Neue Liebe, neues Leben

אהבה חדשה, חיים חדשים

Herz, mein Herz, was soll das geben?

מה קרה, לבי, אמר לי?

Was bedrängt dich so sehr?

מה אתה מדאג, חבר?

Welch ein fremdes, neues Leben!

חדשים חיים לגמרי!

Ich erkenne dich nicht mehr.

השתנית בלי הכר.

Weg ist alles, was du liebtest,

נעלם מה שאהבת,

Weg, warum du dich betrübtest,

שממנו התעצבת -

Weg dein Fleiß und deine Ruh –

שקדנות, שפיות, בטחה -

Ach, wie kamst du nur dazu!

איך כל זה קרה לך?

Fesselt dich die Jugendblüte,

בעצמת פשוט הולמת

Diese liebliche Gestalt,

חיש קשרו אותך חוטים

Dieser Blick voll Treu und Güte

לגזרה נשית משלמת,

Mit unendlicher Gewalt?

לפריחת הנעורים.

Will ich rasch mich ihr entziehen,

מנסה אני לברח,

Mich ermannen, ihr entfliehen,
Führet mich im Augenblick,
Ach, mein Weg zu ihr zurück.

Und an diesem Zauberfädchen,
Das sich nicht zerreißen lässt,
Hält das liebe lose Mädchen
Mich so wider Willen fest;
Muss in ihrem Zauberkreise
Leben nun auf ihre Weise.
Die Veränderung, ach, wie groß!
Liebe! Liebe! Lass mich los!

J. W. Goethe

Wanderer Nachtlied

Über allen Gipfeln
Ist Ruh',
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde.
Warte nur, balde
Ruhest du auch.

Rainer Maria Rilke

Herbsttag

Herr: es ist Zeit. Der Sommer war sehr groß.
Leg deinen Schatten auf die Sonnenuhren,

לְסָרֵב, אֶבֶל הָאֲרֵחַ
לְעֵזֵר לִי לֹא מוֹאִיל
וְאֵלַיָּה שׁוֹב מוֹבִיל.

וְעַל הַחוּטִים הָאֵלֶּה,
שֶׁלְקָרַע אִי-אֶפְשָׁר,
בְּרִכּוֹת יְלִדְת-הַפֶּלֶא
בִּי אוֹחֶזֶת לֹא מִכָּבָר.
כָּאן, בְּמַעְגַל הַקֶּסֶם
לְנִגּוֹן שְׁלֵה כְּמוֹ עֵלָם
לְכַרְכֵּר לִי עַד מוֹתִי!
אֶהְבֶּה, שְׁלַחֵי אוֹתִי!

1775

י.ו. גתה

שיר לילה של נודד

עַל פְּסָגוֹת שׁוֹרְרֵת
מְנוּחָה
בְּכֹל צְמֻרֵת
כְּבָר אֵינְךָ
חֵשׁ כְּמַעֵט כָּל רוּחַ;
אֵין קוֹל צְפָרִים בְּחֻרְשׁ.
הַמְתֵּן קִצֵּת חֻרְשׁ,
גַּם כֵּן תִּנּוּחַ.

1780

ריינר מריה רילקה

יום סתו

הַגִּיעַ זְמַן. הַקִּיץ רַב מְאֹד.
אֵלַי, שִׁים אֶת צִלְךָ עַל שְׁעוֹן-שְׁמֶשׁ,

und auf den Fluren laß die Winde los.

Befiehl den letzten Früchten voll zu sein;
gieb ihnen noch zwei südlichere Tage,
dränge sie zur Vollendung hin und jage
die letzte Süße in den schweren Wein.

Wer jetzt kein Haus hat, baut sich keines mehr.
Wer jetzt allein ist, wird es lange bleiben,
wird wachen, lesen, lange Briefe schreiben
und wird in den Alleen hin und her
unruhig wandern, wenn die Blätter treiben.

Rainer Maria Rilke

Das Lied des Bettlers

Ich gehe immer von Tor zu Tor,
verregnet und verbrannt;
auf einmal leg ich mein rechtes Ohr
in meine rechte Hand.
Dann kommt mir meine Stimme vor
als hätt ich sie nie gekannt.

Dann weiß ich nicht sicher wer da schreit,
ich oder irgendwer.
Ich schreie um eine Kleinigkeit.
Die Dichter schreien um mehr.

Und endlich mach ich noch mein Gesicht
mit beiden Augen zu;
wie's dann in der Hand liegt mit seinem Gewicht
sieht es fast aus wie Ruh.
Damit sie nicht meinen ich hätte nicht,

שחרר את הרוחות אל השדות.

הוסף יומים דרומיים – העת
לפרי האחרון כדי שגיע
לשלמותו, אשר אותה יביע
מתקו האחרון ביין כבד.

למי שאין לו בית – אין טעם לשאף,
דין הגלמוד - לעד בודד ללכת,
לדגר על התפתבות לעד נמשכת,
בתוך שדרות לתעות הלוח ושוב
בחצר מנוחה, אפוף שלכת.

1902

רינר מריה רילקה

שיר הקבצן

אני נרטב, נשרף ונשחק
עובר משער לשער;
ביד את אזני סגרתי חזק;
ממנה לשמע נבצר.
ואז קולי מכה בי, זעק;
קצה הוא לי לא מפר.

ומי זועק, לי לא מובן:
אני, מישהו אחר?
אני זועק על דבר קטן.
(לא כה זועק משורר).

הזזתי את כף ידי - פני
עם שתי עיני בתוכה,
ותחת משקלה הכבד מדי
אני חש כמעט בבטחה,
שלא יחשבו שלראשי, אבוי,

Adelbert von Chamisso

אדלברט פון שאמיסו

Frauen-Liebe und Leben

אהבת אשה וחייה

1.

.1

Seit ich ihn gesehen,
Glaub' ich blind zu sein;
Wo ich hin nur blicke,
Seh' ich ihn allein;
Wie im wachen Traume
Schwebt sein Bild mir vor,
Taucht aus tiefstem Dunkel
Heller nur empor.

מאז שראיתי, -
רק הוא בעיני
לאן שאביט, כי
עורת, אולי;
דמותו מרחפת
מולי בחלום,
ברורה וזוהרת
מחשך לרום.

Sonst ist licht- und farblos
Alles um mich her,
Nach der Schwestern Spiele
Nicht begehrt' ich mehr,
Möchte lieber weinen
Still im Kämmerlein;
Seit ich ihn gesehen,
Glaub' ich blind zu sein.

תבל מתעממת
בלי צבע כעת,
מאז בו הבטתי
כאלו סומאת.
אין חשק לשמח
עם האחיות,
עדיף לי בשקט
בחדר לבנות.

2.

.2

Er, der herrlichste von allen,
Wie so milde, wie so gut!
Holde Lippen, klares Auge,
Heller Sinn und fester Muth.

ונהדר הוא מכל גבר,
וקל קו בו פה נחמד -
העינים, השפתיים,
עוז חזק ושכל חד.

So wie dort in blauer Tiefe,

Hell und herrlich, jener Stern,
Also er an meinem Himmel,
Hell und herrlich, hoch und fern.

Wandle, wandle deine Bahnen;
Nur betrachten deinen Schein,
Nur in Demuth ihn betrachten,
Selig nur und traurig sein!

Höre nicht mein stilles Beten,
Deinem Glücke nur geweiht;
Darfst mich, niedre Magd, nicht kennen,
Hoher Stern der Herrlichkeit!

Nur die Würdigste von allen
Soll beglücken deine Wahl,
Und ich will die Hohe segnen,
Segnen viele tausend Mal.

Will mich freuen dann und weinen,
Selig, selig bin ich dann,
Sollte mir das Herz auch brechen,
Brich, o Herz, was liegt daran!

3.

Ich kann's nicht fassen, nicht glauben,
Es hat ein Traum mich berückt;
Wie hätt' er doch unter allen
Mich Arme erhöht und beglückt?

Mir war's, er habe gesprochen:
Ich bin auf ewig dein -
Mir war's - ich träume noch immer,
Es kann ja nimmer so sein.

כְּמוֹ כּוֹכֵב שְׁבַשְׁמַיִם
אוֹר לְשִׁלַּח לִי יְכוֹל,
כִּי אֶת שְׁמַי נִפְשֵׁי הָאִיר הוּא -
גַּם רְחוּק וְגַם גְּדוֹל.

לֵךְ בְּדֶרֶךְ שְׁבַחְרַתְּ,
רַק הַשָּׂאֵר לִי אֶת הַדְּמוּת,
אֲתַבּוֹן בְּשֹׁפֶל-רוּחַ -
זֶהוּ אֲשֶׁר וְעֶצְבוֹת.

אֲנִי חֲרַשׁ מִתְּפִלָּת
כָּל הַזְּמַן לְמַעַנְךָ,
כִּן יָדַע כּוֹכֵב-תְּפִאֲרַת
עַל קִיּוּם שְׁל הַשְּׁפָחָה.

רַק הִרְאוּהָ לְאֲשֶׁר
מִבְּחִירָה שְׁלֵךְ תִּשְׁמַח,
אֲבָרַךְ אוֹתָהּ בִּישׁוּר
אֶלֶף פְּעָמִים עַל כִּי.

מִשְׁמַחָה אֲבִיכָה בְּסִתְּךָ
מְבָרַכְתָּ עַל חִלְקִי,
וְלִבִּי מֵאֲשֶׁר יִתֶּר...
הַשְּׁבֵר אִם כֵּן, לִבִּי!

.3

קִשָּׁה לְתַפֵּס אֶת הַפְּלֵא,
אֲנִי חוֹלְמָת, וְדַאִי:
הוּא בִּי בְּחַר מְקַל אֱלֹה,
פְּתֹאוֹם הִרִים אֶת יָדַי.

"הַנְּנִי", אָמַר לִי, "הַנְּנִי,
לְנִצַּח אֲנִי שְׁלֵךְ."
הַנְּנִי – אֲנִי עוֹד חוֹלְמָת,

O laß im Traume mich sterben
Gewieget an seiner Brust,
Den seligsten Tod mich schlürfen
In Thränen unendlicher Lust.

4.

Du Ring an meinem Finger,
Mein goldnes Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

Ich hatt' ihn ausgeträumet,
Der Kindheit friedlichen Traum,
Ich fand allein mich verloren
Im öden unendlichen Raum.

Du Ring an meinem Finger,
Da hast du mich erst belehrt,
Hast meinem Blick erschlossen
Des Lebens unendlichen Werth.

Ich werd' ihm dienen, ihm leben,
Ihm angehören ganz,
Hin selber mich geben und finden
Verklärt mich in seinem Glanz.

Du Ring an meinem Finger,
Mein goldnes Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

5.

זֶה לֹא יִכּוּל לְהִיּוֹת קָה.

הוּ, מוֹת בְּרוּךְ, תִּשְׁתַּנִּי,
תֵּן לִי בְחִלּוּם לְמוֹת,
בּוֹכָה, לְחִזּוֹ נִצְמַדֶּת
בְּאֵין-סוּף הַתְּלֵהבוֹת.

.4

עַל אֶצְבְּעִי טִבַּעַת
כֹּלָה זֶהָב מְשֻׁבָּח,
אֶצְמִיד אוֹתָךְ לְשִׁפְתַיִם
וּלְלִבִּי אַחֵר קָה.

חִלּוּם יְלָדוֹת בְּלִי עֶצֶב
מִתוֹךְ לִבִּי כִּנְטֹז,
אֶבֶל אֶת עֶצְמִי מִצְאָתִי
לְבַד בְּמַרְחֵב קָר אֵי-אֶז.

טִבַּעַת עַל הָאֶצְבַּע,
לְמַדָּת אוֹתִי לְחֹדֶר,
לְדַעַת עֵרֶךְ חַיִּינוּ,
פְּקַחֶת אֶת עֵינֵי לְאוֹר.

אֶהְיֶה לוֹ מְשֻׁרְתָת,
אֵלָיו אֶשְׁתַּיֵּךְ עֵתָה,
וְאֶת עֶצְמִי אֶמְצָא אֶז
מִפְּאֵרוֹ מְשֻׁתְנָה.

עַל אֶצְבְּעִי טִבַּעַת
כֹּלָה זֶהָב מְשֻׁבָּח,
אֶצְמִיד אוֹתָךְ לְשִׁפְתַיִם
וּלְלִבִּי אַחֵר קָה.

Helft mir, ihr Schwestern,
Freundlich mich schmücken,
Dient der Glücklichen heute mir.
Windet geschäftig
Mir um die Stirne
Noch der blühenden Myrte Zier.

Als ich befriedigt,
Freudiges Herzens,
Dem Geliebten im Arme lag,
Immer noch rief er,
Sehnsucht im Herzen,
Ungeduldig den heut'gen Tag.

Helft mir, ihr Schwestern,
Helft mir verscheuchen
Eine thörichte Bangigkeit;
Daß ich mit klarem
Aug' ihn empfangen,
Ihn, die Quelle der Freudigkeit.

Bist, mein Geliebter,
Du mir erschienen,
Giebst du, Sonne, mir deinen Schein?
Laß mich in Andacht,
Laß mich in Demuth
Mich verneigen dem Herren mein.

Streuet ihm, Schwestern,
Streuet ihm Blumen,
Bringt ihm knospende Rosen dar.
Aber euch, Schwestern,
Grüß' ich mit Wehmuth,
Freudig scheidend aus eurer Schaar.

נָא לְעֶזֶר לִי,
אָחִיוֹת, בּוֹאוּ!
הַיּוֹם מְאֹשֶׁר בְּיֹתֶר.
שִׁימוּ מֵהָר נָא
לִי עַל הַמִּצַּח
פְּרָחִים שֶׁל הַדָּס קְלוּעִים זָר.

עַם לֵב שִׂמְחָה
וּמְפִיֶסֶת,
וּבְזָרוּעוֹתַי אֶהוּבִי...
אֶךְ כְּלוֹת-הַנֶּפֶשׁ
בְּלִתִּי מִסְבָּרֶת
הִרְגָשְׁתִּי עִמוּק בְּלִבִּי.

נָא לְעֶזֶר לִי
אֶת צֶל הַפַּחַד,
שְׂאִין לוֹ סִבָּה, לְגִרְשׁ,
וְלִפְנוֹת מִבֵּט
בְּהִיר כְּמוֹ שֶׁחָר
לְעֵין הַשְּׂמֵחָה וְהָאֵשׁ.

בּוֹא נָא, אֶהוּבִי,
הַגִּיעַ אֵלַי,
תֵּן אֶת זִינְךָ, שְׂמֵשׁ שְׁלִי,
הַשָּׂאֵר אוֹתִי נָא
מְלֵאֵת מְסִירוֹת,
אֶקְדֵּךְ קִדְהָ לְאֲדוֹנִי.

אָחִיוֹתַי, נָא
בְּנִצּוֹת וָרֵד
כִּסּוּ אוֹתוֹ, בְּפָרְחֵי חֵן,
אֶבֶל בְּעֶצֶב
אֶתְכֶן עוֹזְבֶת,
יוֹצֵת אֲנִי מִחֲבָרְתְּכֶן.

Süßer Freund, du blickest
 Mich verwundert an,
 Kannst es nicht begreifen,
 Wie ich weinen kann;
 Laß der feuchten Perlen
 Ungewohnte Zier
 Freudenhell erzittern
 In den Wimpern mir.

Wie so bang mein Busen,
 Wie so wonnevoll!
 Wüßt' ich nur mit Worten,
 Wie ich's sagen soll;
 Komm und birg dein Antlitz
 Hier an meiner Brust,
 Will in's Ohr dir flüstern
 Alle meine Lust.

Hab' ob manchen Zeichen
 Mutter schon gefragt,
 Hat die gute Mutter
 Alles mir gesagt,
 Hat mich unterwiesen,
 Wie, nach allem Schein,
 Bald für eine Wiege
 Muß gesorget sein.

Weißt du nun die Thränen,
 Die ich weinen kann,
 Sollst du nicht sie sehen,
 Du geliebter Mann;
 Bleib' an meinem Herzen,
 Fühle dessen Schlag,

יְקִירִי צוֹפֶה בִּי
 וּמוֹפְתֵעַ מְאוֹד:
 אֵיךְ אֲנִי כָרְגַע
 יְכוּלָה לְבַכּוֹת?
 הַשָּׂאֵר לְרַעַד חֶרֶשׁ
 אֶת פְּנֵינִי לַחֹת,
 לְהִיּוֹת מְרוֹב אֲשֶׁר
 עַל רִיסֵי קִשּׁוּט.

אֲנִי מִתְרַגֶּשֶׁת,
 כַּמָּה זֶה נִפְלֵא!
 אָבֵל לֹא יוֹדַעַת,
 אֵיךְ לְמִצָּא מְלֵא!
 הַחֲבֵא אֶת פְּנֵיךְ
 הִנֵּה, עַל חִזִּי,
 אֶלְחֹשׁ בְּאַזְנוֹךְ
 רְצוֹנוֹת שְׁלִי.

לְאִמִּי אֲמַרְתִּי:
 יֵשׁ לִי תִסְמִינִים.
 וְאִמִּי הִסְבִּירָה
 מָה הוֹלֵךְ בְּפָנִים.
 אִמָּא גַם סִפְרָה לִי
 מָה יְהִי בְּסוּף:
 אֶצְטַרְךָ לְעֶרֶשׁ
 לְדַאג בְּקִרְוֹב.

כָּבֵר אֶתָּה יוֹדַע
 מֵהֵן, הַדְּמַעוֹת.
 אוֹתָן לֹא מְנוּעַ
 אִישׁ אֶהוּב לְרֵאוֹת.
 הַתְּקַרֵּב לְשִׁמְעַ

Daß ich fest und fester
Nur dich drücken mag.

פְּעִימוֹת הַלֵּב,
וְאוֹתָךְ, שְׂמַחַת,
אֲחַבְּךָ הַיָּטִב.

Hier an meinem Bette
Hat die Wiege Raum,
Wo sie still verberge
Meinen holden Traum;
Kommen wird der Morgen,
Wo der Traum erwacht,
Und daraus dein Bildniß
Mir entgegen lacht.

לִיד מִטְתִּי כָאֵן
עָרַשׁ קֵט הַכִּנּוּס.
בּוֹ הִסְתַּר בְּשִׁקְט
הַחֲלוּם שֶׁל פֶּז;
כְּבָר מְקֻדָּם בְּבִקְר
הוּא יְקִיץ אוֹלִי,
וְנִרְאָה כְּמוֹךְ
יְחִיךָ אֵלִי.

7.

.7

An meinem Herzen, an meiner Brust,
Du meine Wonne, du meine Lust!

עַל הַחֲזָה שְׁלִי, בְּלִבִּי
אֶתָּה לִי עֵנֵג וְשִׂמְחָתִי!

Das Glück ist die Liebe, die Lieb' ist das Glück,
Ich hab' es gesagt und neh'm's nicht zurück.

הַאֲשֶׁר הוּא אֶהְבָּה, וְהָאֶהְבָּה הִיא אֲשֶׁר.
אֲמַרְתִּי אֶת זֶה וְלֹא אֲחַזֵּר מִהִפְשֵׁר.

Hab' übergücklich mich geschätzt,
Bin übergücklich aber jetzt.

אֲנִי נִרְגָּשֶׁת מֵאֲשֶׁר רַב,
הוּא כֹּה גְדוֹל אֲשֶׁרִי עֲכָשִׁיו.

Nur die da säugt, nur die da liebt
Das Kind, dem sie die Nahrung giebt;

רַק הָאִשָּׁה שְׂמִינִיקָה
בְּאֶהְבָּה אֶת תִּינוּקָה,

Nur eine Mutter weiß allein,
Was lieben heißt und glücklich sein.

יֹדַעַת מָה הוּא הַפְּרוּשׁ
שֶׁל "אֶהְבָּה וְגִיל לְחוּשׁ".

O wie bedaur' ich doch den Mann,
Der Mutterglück nicht fühlen kann!

אוֹי כִּמָּה אֲנִי מֵרַחֲמַת עַל הַגִּבֹּר
שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְהִרְגִישׁ אֲשֶׁר שֶׁל אִמָּהִי!

Du schauest mich an und lächelst dazu,
Du lieber, lieber Engel, du!

אֶתָּה מִסְתַּכֵּל עָלַי וְאֶתָּה מַחִיִּיךְ אֵלַי,
הַמְּלַאךְ הַמְּתוֹק וְהָאֱהוּב שֶׁלִּי!

An meinem Herzen, an meiner Brust,
Du meine Wonne, du meine Lust!

8.

Nun hast du mir den ersten Schmerz gethan,
Der aber traf.
Du schläfst, du harter, unbarmherz'ger Mann,
Den Todesschlaf.

Es blicket die Verlass'ne vor sich hin,
Die Welt ist leer.
Geliebet hab' ich und gelebt, ich bin
Nicht lebend mehr.

Ich zieh' mich in mein Inn'res still zurück,
Der Schleier fällt,
Da hab' ich dich und mein vergang'nes Glück,
Du meine Welt!

9.

Traum der eig'nen Tage,
Die nun ferne sind,
Tochter meiner Tochter,
Du mein süßes Kind,
Nimm, bevor die Müde
Deckt das Leichentuch,
Nimm in's frische Leben
Meinen Segensspruch.

בלבי, על החזה שלי
אתה - השמחה שלי, אתה האשר שלי!

.8

גִּרְמַתְּ לִי לְכָאֵב לְרֵאשׁוֹנָה,
הַפֶּל נָדָם.
אֶתָּה, אִישׁ אַכְזָרִי, עֵטוּף שָׁנָה,
בְּשֵׁנַת עוֹלָם.

אֲנִי לְבַד וְחֹשֶׁה בְּלִבִּי
שָׁרִיק בְּפָנִים.
אֶהְבֶּתִי וְחַיִּיתִי, אַךְ עֵכָשִׁין
אֵין עוֹד חַיִּים

אֲנִי חוֹזְרֶת אֶל תּוֹכִי שְׂקֵטָה,
הַצְּעִיף נוֹפֵל.
אֵי-אֶז הָיוּ לִי אֲשֶׁר וְאֶתָּה -
עוֹלָם וְאֵל.

מחזור השירים "אהבתה של אישה וחייה" (1-8)
למילים של אדלברט פון שאמיסו ולמוסיקה של
רוברט שומאן בביצוע של קתלין פרייר באתר
<https://www.youtube.com/watch?v=XlImp4jvIG4>

.9

הַחֹלְמַת עַל עֵתִידָהּ,
כָּעַת כֹּה רְחוֹקָה,
אֶתָּה, הַבַּת שֶׁל בַּת שְׁלִי,
אֶתָּה, יְלֵדָה מְתוֹקָה,
לִפְנֵי שְׂיִכְסוּ בְּסוֹף
בְּתַכְרִיכִים אוֹתִי,
לְחַיִּים צְעִירִים שְׁלָךְ

Siehst mich grau von Haaren,
Abgezehrt und bleich,
Bin, wie du, gewesen
Jung und wonnereich,
Liebte, wie du liebest,
Ward, wie du, auch Braut,
Und auch du wirst altern,
So wie ich ergraut.

Laß die Zeit im Fluge
Wandeln fort und fort,
Nur beständig wahre
Deines Busens Hort;
Hab' ich's einst gesprochen,
Nehm' ich's nicht zurück:
Glück ist nur die Liebe,
Liebe nur ist Glück.

Als ich, den ich liebte,
In das Grab gelegt,
Hab' ich meine Liebe
Treu in mir gehegt;
War mein Herz gebrochen,
Blieb mir fest der Muth,
Und des Alters Asche
Wahrt die heil'ge Gluth.

Nimm, bevor die Müde
Deckt das Leichentuch,
Nimm in's frische Leben
Meinen Segensspruch:
Muß das Herz dir brechen,
Bleibe fest dein Muth,
Sei der Schmerz der Liebe
Dann dein höchstes Gut.

קְחִי נָא אֶת בְּרַכְתִּי.

הִסְתַּכְּלִי נָא עַל שִׁיבְתִי,
עַל סֵף הַמְּנוּחָה,
אֲנִי פֶעַם, כְּמוֹךָ, הֵייתִי
צְעִירָה וְשִׁמְחָה,
אֶהְבְּתִי כְמוֹ שְׂאֵת כַּעַת.
הֵייתִי כְמוֹךָ פְּלֵה...
גַּם אֵת, בְּזַמְנֶךָ, תִּזְדַּקְנִי,
תְּהִי תְשׁוּשָׁה, חוֹלָה.

תְּנִי לְזַמַּן לְעוֹף חֲפָשִׁי
רְחוּק רְחוּק מִמֶּךָ,
רַק אֶת הַנְּצָחִי, הַנִּכּוֹן
שְׁמֵרִי נָא בְּחִזְקִי;
מִמֶּה שְׂאֵמְרֵתִי אֵי-אֶז
אֲנִי לֹא אֶחְזַר כְּבָר:
אֲשֶׁר יֵשׁ רַק בְּאֶהְבָּה,
רַק מֵאֵהָב מֵאֲשֶׁר.

כְּשֵׁאִישׁ שְׂאֶהְבְּתִי אוֹתוֹ
לְקַבֵּר צַר הוֹבָא,
נִשְׂאָר חִזְקִי בְּתוֹכִי
רָגַשׁ הָאֶהְבָּה;
הַלֵּב שְׁלִי נִשְׁבֵּר,
אֶךְ רוּחִי נוֹתֵרָה גְדוּלָה,
וְאֶפְרָ שֶׁל זְקֻנָתִי
שְׁמֵר עַל הַזְּהָר שְׁלָה.

לִפְנֵי שְׂיִכְסוּ בְּסוֹף
בְּתַכְרִיכִים אוֹתִי,
לְחַיִּים צְעִירִים שְׁלֶךְ
קְחִי נָא אֶת בְּרַכְתִּי.
אִם הַלֵּב שְׁלֶךְ יִשְׁבֵּר,
הַשְׂאֲרֵי אֲמִיצָה,
אֶז כְּאֵב הָאֶהְבָּה

Иван Тургенев

В дороге

Утро туманное, утро седое,
Нивы печальные, снегом покрытые,
Нехотя вспомнишь и время былое,
Вспомнишь и лица, давно позабытые.
Вспомнишь обильные страстные речи,
Взгляды, так жадно, так робко ловимые,
Первые встречи, последние встречи,
Тихого голоса звуки любимые.
Вспомнишь разлуку с улыбкою странной,
Многое вспомнишь родное далекое,
Слушая ропот колес непрерывный,
Глядя задумчиво в небо широкое.

Иван Тургенев

(из «Стихотворений в прозе»)

Русский язык

Во дни сомнений, во дни тягостных раздумий о судьбах моей родины, — ты один мне поддержка и опора, о великий, могучий, правдивый и свободный русский язык! Не будь тебя — как не впасть в отчаяние при виде всего, что совершается дома? Но нельзя верить, чтобы такой язык не был дан великому народу!

איוואן טורגנב

בְּדֶרֶךְ

בְּעֶרְפֵּל שִׁיבָה קָם שׁוֹב הַבְּקָר,
כָּל הַשְּׂדָמוֹת נוֹגוֹת, בְּשִׁלְג מְכֻסּוֹת,
מִבְּלֵי מָסִים תִּזְכֵּר תְּמוֹל שֶׁל אֲשֶׁר,
וְתִזְכֵּר פְּנִים מִזְמַן כָּבֵר נִשְׁכַּחוֹת,
שִׁפְעַ מְלוֹת תְּשׁוּקָה וְנִשְׁיָקוֹת לְרַב
וְכָל מִבְּט בִּישָׁן בְּתֵאֵנָה נִתְפַּס,
אֶת פְּגִישׁוֹת הַתְּחִלָּה וְאֶת פְּגִישׁוֹת הַסּוּף,
צְלִילֵי הַקּוֹל שֶׁקֵּטִים הָאֶהוּבִים מֵאֶז.
עוֹד תִּזְכֵּר פְּרֻדָּה מִתּוֹךְ חֵיוֹךְ נְבוֹךְ,
עוֹד תִּזְכֵּר דְּבָרִים רַבֵּי הָעֶרֶךְ
בְּשִׁמוּעַ רֶטֶן גְּלָגַל בְּנִתִּיב אֶרֶץ,
וְתִהְרֶה בְּרֵאוֹת מְרֻחֵב בְּדֶרֶךְ.

1843

שיר ללחן של א.אבאזא בביצוע ד. חבורוסטובסקי בכתובת
https://www.youtube.com/watch?v=1QEDe2VP_vQ

איוואן טורגנב

(מתוך "השירים בפרוזה")

השפה הרוסית

בימי התלבטויות, בימי היריהורים מעיקים על גורל מולדתי, את – יחידה לי תמיכה ומשענת, הו, שפה רוסית כבירה, אדירה, אומרת אמת וחופשית! בלעדיך איך לא להתייאש למראה כל מה שקורה בבית? אך אי-אפשר להאמין שהשפה כזאת ניתנה לעם לא כביר!

Афанасий Фет

О, долго буду я, в молчаньи ночи тайной

О, долго буду я, в молчаньи ночи тайной,
 Коварный лепет твой, улыбку, взор случайный,
 Перстам послушную волос густую прядь
 Из мыслей изгонять и снова призывать;
 Дыша порывисто, один, никем не зримый,
 Досады и стыда румянами палимый,
 Искать хотя одной загадочной черты
 В словах, которые произносила ты;
 Шептать и поправлять былые выраженья
 Речей моих с тобой, исполненных смущенья,
 И в опьянении, наперекор уму,
 Заветным именем будить ночную мглу.

Афанасий Фет

На заре ты её не буди

К.Б.

На заре ты её не буди,
 На заре она сладко так спит;
 Утро дышит у ней на груди,
 Ярко пышет на ямках ланит.

И подушка ее горяча,
 И горяч утомительный сон,
 И, чернеясь, бегут на плеча
 Косы лентой с обеих сторон.

אפאנאסי פט

הו, עוד זמן רב אמשיך

הו, עוד זמן רב אמשיך באַלם ליל רוֹגַע
 אַת פֿטפּוֹטֶר ערום, חיוֹר, מבֿט אורֶע,
 קווצת שֶׁער עֵבֶה לֶכֶף-יָד צִיִּתְנִית
 מִזְכֶּר לִגְרֵשׁ וְגַם לִקְרֵא שְׁנִית;
 לְבַד וְלֹא נִשְׁקֶף, בְּנִשְׁמֵה נְטֹרֶפֶת,
 אָסְמֶק מֵאַכְזָבָה וּמְבוֹשָׁה שׁוֹרֶפֶת
 וְאַחֲפֵשׁ לוֹ פֶּן אֶחָד עִמוּם וּמִסְתּוֹרִי
 בְּתוֹךְ מַלִּים שְׁלֶךְ שְׁמוֹרוֹת בְּזַכְרוֹנִי;
 אֶלְחֵשׁ וְאַתְקֵן דְּבָרֵי בֵּהֶם נִזְכָּרְתִּי
 שְׁבַעֲבֵר נְבוֹךְ בְּשִׁחְתִּי אִמְרֵתִי,
 וְכִשְׁפוֹר לְמֵרוֹת הַשְּׁכָל הַבְּהִיר
 בְּשֵׁם הַמְּבָרַךְ אֶת שְׁנַת הַלֵּיל אַעִיר.

שיר למילים של א.פט וללחן ס.רחמנינוב בביצוע ד.חבורוסטובסקי באתר
<https://www.youtube.com/watch?v=qi3EVMiUp-s>

אפאנאסי פט

אל תעיר אותה אָנָא הַשְּׁכָם

ל-ק.ב.

אל תעיר אותה אָנָא הַשְּׁכָם
 חלומה כה מתוק הוא קֶעֶת;
 על חֲזָה בְּקֶר חֲרֵשׁ נוֹשֵׁם,
 על גומות לְחִיָּה לֹוֹהֵט.

וְכָרִית שְׁלֵה כָּל כֶּף חֲמָה,
 חלומה כָּל כֶּף חֵם, מְעַיֵף,
 וְלִסְרֵט שְׁחוֹר כֹּה דוֹמָה

А вчера у окна ввечеру
Долго-долго сидела она
И следила по тучам игру,
Что, скользя, затевала луна.

И чем ярче играла луна,
И чем громче свистал соловей,
Все бледней становилась она,
Сердце билось больней и больней.

Оттого-то на юной груди,
На ланитах так утро горит.
Не буди ж ты ее, не буди...
На заре она сладко так спит!

Афанасий Фет

Сияла ночь

Сияла ночь. Луной был полон сад. Лежали
Лучи у наших ног в гостиной без огней
Рояль был весь раскрыт, и струны в нем дрожали,
Как и сердца у нас за песню твоей.
Ты пела до зари, в слезах изнемогая,
Что ты одна — любовь, что нет любви иной,
И так хотелось жить, чтоб, звуки не роняя,
Тебя любить, обнять и плакать над тобой.
И много лет прошло, томительных и скучных,
И вот в тиши ночной твой голос слышу вновь,
И веет, как тогда, во вздохах этих звучных,
Что ты одна — вся жизнь, что ты одна — любовь.

הצמח שילה על הכתף..

אמש היא מול חלון למרחק
בלי לנוע צפתה זמן רב דום
ועקבה אחרי המשחק
בין ענן לירח ברום.

וקל עוד הירח סגור
וזמיר בגן שר בקול רם,
נעשתה היא חירת יותר,
ולבה במכאוב רב פעם.

אך זוהר על לחיה הצעיר
אור הבקר שבא עד הלום,
ולכן אותה אל נא תעיר,
כי בשחר מתוק החלום!

שיר למילים א.פט וללחן א.ורלמוב בביצוע ג.פיסרנקו באתר
<https://www.youtube.com/watch?v=CEqb9Mqazc0>

אפאנאסי פט

הליל זרח

הליל זרח סהור. עלי הגן הקשיבו
לרוח. בסלון ישבנו בלי אורות.
פסנתר היה פתוח, מיתריו השיבו
לשיר עם לבבות שלנו ארוכות.
את שרית עד אור השחר, מדמעות מתשת,
שאת – האהבה, אחרת לא תהיה,
רציתי רק לחיות ללא מלה נרעשת,
באהב לחבק אותה, לבכות מלב מלא.
שנים רבות עברו בשעמום ועצב.
הנה, בליל שקט אני שומע שוב
את צליל קולך צלול, ובו אותו המסר:

Что нет обид судьбы и сердца жгучей муки,
А жизни нет конца, и цели нет иной,
Как только веровать в рыдающие звуки,
Тебя любить, обнять и плакать над тобой!

Афанасий Фет

Я тебе ничего не скажу

Я тебе ничего не скажу,
И тебя не встревожу ничуть,
И о том, что я молча твержу,
Не решусь ни за что намекнуть.

Целый день спят ночные цветы,
Но лишь солнце за рощу зайдет,
Раскрываются тихо листья,
И я слышу, как сердце цветет.

И в больную, усталую грудь
Веет влагой ночной... я дрожу,
Я тебя не встревожу ничуть,
Я тебе ничего не скажу.

Осип Мандельштам

* * *

שְׁאֵת - כָּל הַחַיִּים, וְרַק אֲנִי אֶהוּב,
שְׁאִין עֲלֵבוֹן גּוֹרֵל, עֲגָמָה אִין מְצַעֲרֵת,
וְלַחַיִּים אִין סוּף, וְיַעַד מְעֵלָה -
לְהֶאֱמִין בְּצִלִּיל בְּכִיָּה בְּלִתי נִגְמָרֵת,
בְּאֶהֱב לְחַבֵּק אוֹתָךְ, לְבִכּוֹת מִלֵּב מְלֵא!

שיר למילים של א.פט וללחן נ.שיריאב בביצוע ג.וינוגרעדוב באתר
<https://www.youtube.com/watch?v=Hn6g3FcBa84>

אפאנאסי פט

לא אגיד לך אפלו דבר

לא אגיד לך אפלו דבר,
במאום לא אדאיג אותך סתם,
ועל מה שוב חוזר בלי לומר,
לא אעז לרמז לעולם.

כל היום ישן פרח לילי,
אך רק נשמש תשקע בין עצים,
אז נשמע לי – פורח לבי
יחד עם הלבלוּב של עליים.

לחזי העיף הנפגם
אז נושבת לחות ולי קר...
במאום לא אדאיג אותך סתם,
לא אגיד לך אפלו דבר.

שיר למילים של א.פט וללחן ט.טולסטיה בביצוע י.אובראזצובה
<https://www.youtube.com/watch?v=1aI5DKHdFW8>

אויספ מנדלשטם

* * *

Звук осторожный и глухой
Плода, сорвавшегося с древа,
Среди немолчного напева
Глубокой тишины лесной.

Осип Мандельштам

* * *

Только детские книги читать,
Только детские думы лелеять,
Всё большое далёко развеять,
Из глубокой печали восстать.

Я от жизни смертельно устал,
Ничего от неё не приемлю,
Но люблю мою бедную землю
Оттого, что иной не видал.

Я качался в далёком саду
На простой деревянной качели,
И высокие тёмные ели
Вспоминаю в туманном бреду.

Осип Мандельштам

Анне Ахматовой

Как чёрный ангел на снегу

צָלִיל פָּרִי, אֲשֶׁר מַעֵץ נָשַׁר,
עֲמוּם, זָהִיר בְּתוֹךְ הַשְּׁקֵט
שֶׁל נְעִימָה בְּלִתִּי-פּוֹסְקוֹת
בְּעֵמֶק דּוּמִית הַיַּעַר.

1908

אוסֵיפ מנדלשטם

* * *

הַגְּדוּלוֹת אֶל הַרוּחַ לְזָרוֹת,
הַרְהוּרֵי יְלָדִים לְטַפֵּחַ,
עַל סִפְרֵי יְלָדִים לְשׁוֹחֵחַ,
מִתּוֹךְ עֵצָב עֵמֶק לְעֵלוֹת.

אֶת חַיֵּי כֶּבֶד נִלְאִיתִי לְחַיּוֹת,
לְמֵאוּם לֹא זָקוּק אִישׁ כְּמוֹנִי,
אֶךְ אוֹהֵב אֶת אֶרְצִי, אֶרֶץ עֲנִי -
לֹא רִאִיתִי אֶרְצוֹת אַחֲרוֹת.

נִדְנַדְהָ פְּשׁוּטָה, עֵץ עֲשׂוּיָה,
גֵּן רְחוֹק וְאַשׁוּחַ גְּבוּהָ
מוֹפְיָעִים לְפָנַי לְלֹא נוֹעַ -
זְכָרוֹנוֹת בְּעֶרְפוֹל הַזָּיָה.

1908

אוסֵיפ מנדלשטם

לאנה אחמטובה
(בהתבונן המחבר בפסלה
הלא מושלם של המשוררת)

אֶת כְּמוֹ מְלֶאךָ שְׁחוֹר נָדִיר

Ты показалась мне сегодня,
И утаить я не могу, -
Есть на тебе печать Господня.
Такая странная печать –
Как бы дарованная свыше, -
Что, кажется, в церковной нише
Тебе назначено стоять.
Пускай нездешняя любовь
С любовью здешней будут слиты,
Пускай бушующая кровь
Не перейдёт в твои ланиты,
И пышный мрамор оттенит
Всю призрачность твоих лохмотий,
Всю наготу нежнейшей плоти,
Но не краснеющих ланит.

Осип Мандельштам

Импрессионизм

Художник нам изобразил
Глубокий обморок сирени
И красок звучные ступени
На холст, как стружья, положил.

Он понял масла густоту –
Его запекшееся лето
Лиловым мозгом разогрето,
Расширенное в духоту.

А тень-то, тень всё лиловой,
Свисток или хлыст, как спичка, тухнет, -
Ты скажешь: повара на кухне

על-פני שלגים עטוי בנגה,
ולא יכלתי להסתיר, -
הטבע בך תו - חותם אלה.
חותם מוזר הוא שי ברוך,
מן המרומים מתת הרוח,
בכנסיה, אני בטוח,
לך מיעד מקום בכוך.
לואי ואהבה ארצית
עוד תתמזג בזו נשגבת
דמך החם אז לא יצית
זכות פניה באש צורכת,
ושיש מפאך ידגיש
כל אשליה של סחבותיה,
כל עדינות מערמיה
ולכן לחיה האדיש.

[1914?] 1913

אוסип מנדלשטם

אימפרסיוניזם

כאן הציר לנו הגשים
אבדן חושי לילה וירד,
ועל הבד גסות כגלד
מרח שכבות צבעים צלולים.

סמך השמן בכתמיו,
צרוך הקיץ מהרוח;
הוא מחמם, סגל כמח,
ועד כדי מחנק מרחב.

הצל! - סגל הוא עוד ועוד,
הצפצפה כמו זיק דועקת,
ובמטבח שם נערקת

Готовят жирных голубей.

Угадывается качель,
Недомалёваны вуали,
И в этом солнечном развале
Уже хозяйничает шмель.

Осип Мандельштам

* * *

Мы живём, под собою не чуя страны,
Наши речи за десять шагов не слышны,
А где хватит на полразговорца,
Там припомнят кремлёвского горца.

Его толстые пальцы, как черви, жирны,
И слова, как пудовые гири, верны,
Тараканьи смеются глазища,
И сияют его голенища.

А вокруг его сброд тонкошеих вождей,
Он играет услугами полулюдей
Кто свистит, кто мяучит, кто хнычет,
Он один лишь бабачит и тычет.

Как подкову, дарит за указом указ –
Кому в пах, кому в лоб, кому в бровь, кому в глаз
Что ни казнь для него – то малина
И широкая грудь осетина.

צלחת צלי יונים שמנות.

כאן נדנדה (אולי כסא),
צעיף שלא עד תם צבוע,
דבור, בסבר האור שקוע,
כל מה שלרוחו עושה.

23.05.1932

אסיפ מנדלשטם

* * *

כה אנחנו חיים, בלי לחוש אדמה,
צעדים בודדים – ודבור לא נשמע,
אם עולה לו מלה מהאלם,
זהו - בן-ההרים מהקרמלין!

אצבעות-תולעים לו, גסות ושמנות,
מלותיו כמשקלת כבדה אמינות,
צחוק מקק בנפחות העיניים
וברק שוקיות מגפיים.

וסביבו אספסוף מנהיגים-דחלילים,
הוא שולט בשרות של חצי-אנשים
הוא יחיד שלועג כאן, והמה
מציצים ונובחים מלאי דמע.

כמו קמיע נותן – מוציא צו אחר צו –
בגבה ובעין, בבטן, בגב
דם-אנוש בשבילו כמו מרטיני...
וקזהו רחב אוסטיני*.

נובמבר 1933

* אוסטינים – שבט בקווקז. הוריו
של סטלין - אוסטיני וגרוזינית

Осип Мандельштам

Ленинград

Я вернулся в мой город, знакомый до слёз,
До прожилок, до детских припухлых желёз.

Ты вернулся сюда, так глотай же скорей
Рыбий жир ленинградских речных фонарей.

Узнавай же скорее декабрьский денёк,
Где к зловещему дёгтю примешан желток.

Петербург! Я ещё не хочу умирать;
У тебя телефонов моих номера.

Петербург! У меня ещё есть адреса,
По которым найду мертвецов голоса.

Я на лестнице тёмной живу, и в висок
Ударяет мне вырванный с корнем звонок,

И всю ночь напролёт жду гостей дорогих,
Шевеля кандалами цепочек дверных.

אוסיפ מנדלשטם

לנינגרד

הנה שבתי לעיר הקרובה עד דמעות,
עד נימים, עד בלוטות ילדים נפוחות.

אם חזרת לכאן, אזי בלע אותו כָּבֵר -
שמן-דג של אורות פנסי הנהר,

אז הכר את היום החרפי הקטן,
עם חלמון החמה בתוך שחור העטרן.

פטרבורג! למותי עוד אינני מוכן;
הטלפונים שלי - את זכרת אותם.

פטרבורג! הכתובות – הן עדין ברשותי,
לפיהן אחפש את קולות המתים.

מול חדר- מדרגות אפלולי אני גר,
בצדעי מטרטור פעמון נעקר.

אצפה כל הליל לאורחים לא קרואים,
ושרשרת הדלת אניד ככבלים.

דצמבר 1930

אוסיפ מנדלשטם

* * *

Осип Мандельштам

* * *

Помоги, Господь, эту ночь прожить,
Я за жизнь боюсь, за Твою рабу...
В Петербурге жить – словно спать в гробу.

Борис Пастернак

Из книги « Второе рождение »
(1930-1931)

* * *

О, знал бы я, что так бывает,
Когда пускался на дебют,
Что строчки с кровью – убивают,
Нахлынут горлом и убьют!

От шуток с этой подоплёкой
Я б отказался наотрез
Начало было так далёко,
Так робок первый интерес.

Но старость – это Рим, который
Взамен турусов и колёс
Не читки требует с актёра,
А полной гибели всерьёз.

Когда строку диктует чувство,
Оно на сцену шлёт раба,
И тут кончается искусство
И дышат почва и судьба.

Борис Пастернак

אֱלֹהִים, עֲזֹר לִי הַלַּיְלָה לְשָׂרֵד,
לְנַפְשִׁי, שֶׁפִּחְתָּךְ, אֲנִי חֹרֵד...
לְחַיּוֹת כָּאֵן – לִישׁוֹן בְּאֶרֶז-הַמֵּת.

ינואר 1931, פטרבורג [לנינגרד]

בוריס פסטרנאק

מן הספר "הלידה השנייה"
(1930 – 1931)

* * *

הו, אלו הדבר נודע לי,
כְּשֶׁרַק הַפְּלִגְתִּי לְבְּכוֹרוֹת:
שׁוֹרוֹת הַדָּם הֵן כְּלִי בְּרוֹטְלִי –
סוֹתְמוֹת גְּרוֹנְךָ וְאֵז הוֹרְגוֹת!

הֵייתִי מְסֻרֵב בְּתִקְוָךָ
לְהִלְצוֹת הַרוֹת תִּקְרִית
הַהִתְחַלָּה הַיְתֵה בְּאִפְךָ,
הַסְקִרְנוֹת כֹּה בִישָׁנִית.

בְּרֵם, הַזְקֵנָה דוֹמָה לְרוֹמָא,
אֲשֶׁר בְּמִקּוֹם דְּבָרֵי הַשְּׁטוּת,
מֵהַשְּׁחָקוֹן דּוֹרְשֵׁת שְׂמָא
סֵתֵם כֶּךָ יִקְרָא – כִּי מוֹת יְמוֹת.

עֵת, נֶפֶשׁ מִתּוֹךְ שִׁיר דּוֹבְרֵת -
שׁוֹלַחַת עֶבֶד לְבִמָּה,
וְכֵאֵן הָאֲמָנוֹת נִגְמְרֵת,
נוֹשְׁמִים גּוֹרְלִי וְאִדְמָה.

בוריס פסטרנאק

Любить иных тяжелый крест

Любить иных тяжелый крест,
А ты прекрасна без извилин,
И прелести твоей секрет
Разгадке жизни равносилен.

Весною слышен шорох снов
И шелест новостей и истин.
Ты из семьи таких основ.
Твой смысл, как воздух, бескорыстен.

Легко проснуться и прозреть,
Словесный сор из сердца вытрясть
И жить, не засоряясь впредь.
Все это — не большая хитрость.

Борис Пастернак

Из книги «Когда разгуляется»
(1956-1959)

* * *

Быть знаменитым некрасиво,
Не это подымает ввысь.
Не надо заводить архива,
Над рукописями трястись.

Цель творчества – самоотдача,
А не шумиха, не успех.
Позорно, ничего не знача,
Быть притчей на устах у всех.

Но надо жить без самозванства,

ישן כאלה

ישן כאלה - לאהב
קשה מנשא, את - חן בלי דפי,
וקשי את סודו לחשף
שנה לרז חיים ויפי.

עם חדשות ואמיתות,
עם חלומות אביב מגיע.
את מאותם היסודות.
אותך שום בצע לא מניע.

קל להקיץ, אנשפת מלים
לנער מלב, להתפכח -
טריק זה אינו כל כך מרשים:
בלי לכלוכים לחיות טורח.

בוריס פסטורנק

הספר "כאשר יתבהר"
(1956 – 1959)

* * *

להיות נודע – זה לא בסדר,
לא בשל כך מורם אדם.
אין על כתב-יד לרעד בחדר,
בארכיון לגנז חנם.

היעד – לא זכיה בדרך,
שאון – רק הקרבת פחות.
בושה - אם אין לה שום ערך -
בלעג למשל להיות.

והשמר תמיד במרץ

Так жить, чтобы в конце концов
Привлечь к себе любовь пространства,
Услышать будущего зов.

И надо оставлять пробелы
В судьбе, а не среди бумаг,
Места и главы жизни целой
Отчёркивая на полях.

И окунаться в неизвестность,
И прятать в ней свои шаги,
Как прячется в тумане местность,
Когда в ней не видать ни зги.

Другие по живому следу
Пройдут твой путь за пядью пядь,
Но поражения от победы
Ты сам не должен отличать.

И должен ни единой долькой
Не отступаться от лица,
Но быть живым, живым и только,
Живым и только – до конца.

Борис Пастернак

Из книги «На ранних поездах»
(1936-1944)

Единственные дни

На протяжении многих зим
Я помню дни солнцеворота,
И каждый был неповторим
И повторялся вновь без счёта.

לבל פנים להעמיד,
אזי תבוא חבת הארץ,
קול ישמע של העתיד.

השאר מקום – ברם, לא במלל,
אך בחייה, בגורל,
ותצין פרקים כאלה
על השולים כחלל.

תטבל באלמוניות צנוע
כדי צעדיך להסתיר,
כנף, בערפל שקוע,
שאף סימן כבר לא מותיר.

אחר ילך בעקבותיך
כל שעל – עד האחרון,
ברם, אל תבדיל בדעותיך
בין התבוסה לנצחון.

על גזיז פניך, לו משנה הוא,
אל תותר בשום מקום
עליך רק לחיות וזהו,
לחיות וזהו, עד התם.

בוריס פסטרנאק

מן הספר "רכבות ההשכמה"
(1959 – 1956)

הימים המיוחדים *

עוד חרף לפני עובר,
הנה הוא, יום מפנה-השמש,
אשר תמיד בלתי-חוזר,
אך שוב ושוב חוזר לו חרש.

И целая их череда
Составилась мало-помалу
Тех дней единственных, когда
Нам кажется, что время стало.

Я помню их наперечёт:
Зима подходит к середине,
Дороги мокнут, с крыш течёт,
И солнце греется на льдине.

И любящие, как во сне,
Друг к другу тянутся поспешней,
И на деревьях в вышине
Потеют от тепла скворешни.

И полусонным стрелкам лень
Ворочаться на циферблате,
И дольше века длится день,
И не кончается объятье.

בהדרגה עם השנים
שורה שלמה זו נערכת
של הימים היחידים,
בהם הזמן עומד מלכת.

אחד אחד הם לי זכורים:
החרף לשאיו מגיע,
טפטוף גגות, בצת דרכים,
קן זרזירים מחם מזיע.

האוהבים כבולי תנומה
חיש מחפשים ביד נרדמת
איש את רעהו, החמה
על-פני הקרח מתחממת.

ואין שום חשק למחוגים
בחוג על-פני שעון ללכת
היום ארה מהחיים,
ולטיפה לעד נמשכת.

*מניסיון רב שנים, ידוע כי ברוסיה, בכל חורף, ישנו יום
חמים ושקט במיוחד, והוא נקרא בפי העם "יום מפנה
השמש לאביב"

Илья Эренбург

Про первую любовь писали много

Про первую любовь писали много, —
Кому не лестно походить на Бога,
Создать свой мир, открыть в привычной глине
Черты еще не найденной богини?
Но цену глине знает только мастер —
В вечерний час, в осеннее ненастье,
Когда все прожито и все известно,

איליה ארנבורג

על אהבה של נעורים יש בכל ספר

על אהבה של נעורים יש בכל ספר, -
לדמות לאלהים מחמיא זה לכל גבר:
ליצר עולם חדש ולגלות בחרס
תכונות של האלה שלא זכו לתפיש.
אך את מחיר החרס רק אומן יודע -
בערב סתיו סגריר שכל כף מיגע,
כשקבר הכל היה ושוב אותו ארוע,

Когда сверчку его знакомо место,
Когда цветов повторное цветенье
Рождает суеверное волнение,
Когда уж дело не в стихе, не в слове,
Когда все позади, а счастье внове.

(* כְּשֶׁלְצָרְצַר קָטָן אֶת מְקוֹמוֹ יְדוּעַ,
כְּשֶׁאֲדָמָה רִיקָה, אֲשֶׁר שְׁנִית פּוֹרְחַת,
יּוֹצֵרֶת רִגְשׁ אֲמוּנָה טְפֹלָה נִשְׁכַּחַת,
כְּשֶׁלֹּא מְלִים כְּבָר חֲשׁוּבִים, וְגַם לֹא פֶשֶׁר,
וּכְשֶׁהֲכַל נִגְמַר, אֶךְ מִתְחַדֵּשׁ הָאֲשֶׁר,

(* פתגם רוסי: דע, צרצר, את מקומך (אל תתערב בעיניינים חשובים לא שלך)

Илья Эренбург

Последняя любовь

Календарей для сердца нет,
Все отдано судьбе на милость.
Так с Тютчевым на склоне лет
То необычное случилось,
О чем писал он наугад,
Когда был влюбчив, легкомыслен,
Когда, исправный, дипломат,
Был к хаоса жрецам причислен.
Он знал и молодым, что страсть
Не треск, не звезды фейерверка,
А молчаливая напасть,
Что жаждет сердце исковеркать.
Но лишь поздней, устав искать,
На хаос наглядевшись в досталь,
Узнал, что значит умирать.
Не поэтически, а просто.
Его последняя любовь
Была единственной, быть может.
Уже скудела в жилах кровь
И день положенный был прожит,
Впервые он узнал разор,
И нежность оказалась внове...
И самый важный разговор
Вдруг оборвался на полслове.

איליה ארנבורג

אהבה אחרונה

לֵלֶב אֵין שׁוֹם לַיּוֹחוֹת שְׁנָה,
רַק הַגּוֹרֵל תְּמִיד מְכַרִיעַ.
(* אֶת טִיוֹטָצ'ב כֶּךָ לַעֵת זְקֵנָה
דְּבַר חֲרִיג כְּזֶה הַפְּתִיעַ,
עַל מָה שֶׁעַל עוֹר כְּמַעֵט
כְּתַב, קָל דַּעַת וְרַב אַרוֹס,
הוּא, אִישׁ הַגּוֹן וְדִיפְלוֹמַט,
נִמְנָה עִם כֹּהֲנֵי הַכְּאוֹס.
אֲבָל הַכִּיר כְּבָר, שֶׁתְּשׁוּקָה
אֵינָנָה זִיקוּקִים, פְּצוּחַ,
אֲלֹא צָרָה בְּלִי צַעֲקָה,
שֶׁמְעוֹתֶת לֵב וְרוּחַ.
רַק מְאוּחָר יוֹתֵר, פֶּשׁוּט
כְּשֶׁאֶת הַכְּאוֹס חֵשׁ בְּעֵצָם,
לְמַד מָה זֶה אוֹמֵר לְמוֹת
לֹא כְּפִיטוֹן, אֲלֹא בְּעֵצָם.
אֶהְבְּתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה,
אוֹלֵי הַיְחִידָה, קָרְתָה לוֹ,
כְּשֶׁבְּנִרְיָדִים הַדָּם הִכְנַע,
יוֹמוֹ הַחֲלִיק כְּבָר מִלְמַעְלָה,
לְרֵאשׁוֹנָה הִיָּה נְבוּב,
הַרוֹף נִרְאָה חֲדָשׁ כְּפֶצֶח... לְגַע...
הַשִּׁים שֶׁכֵּל כֶּךָ חֲשׁוּב
תֵּם בְּחֻצֵי מְלָה לְנֻצַח. בְּלִי הֶגְה.

(* פיודור טיוטצ'ב – משורר רוסי (ראה באתר זה את "אהבה אחרונה" שלו)

Илья Эренбург

В лесу деревьев корни сплетены

В лесу деревьев корни сплетены,
Им снятся те же медленные сны,
Они поют в одном согласном хоре,
Зеленый сон, земли живое море.
Но и в лесу забыть я не могу:
Чужой реки на мутном берегу,
Один как перст, непримирим и страстен,
С ветрами говорит высокий ясень.
На небе четок каждый редкий лист.
Как, одиночество, твой голос чист!

Илья Эренбург

Да разве могут дети юга

Да разве могут дети юга,
Где розы блещут в декабре,
Где не разыщешь слова «вьюга»
Ни в памяти, ни в словаре,
Да разве там, где небо сине
И не слиняет ни на час,
Где испокон веков поныне
Все то же лето тешит глаз,
Да разве им хоть так, хоть вкратце,
Хоть на минуту, хоть во сне,
Хоть ненароком догадаться,
Что значит думать о весне,
Что значит в мартовские стужи,
Когда отчаянье берет,

איליה ארנבורג

ביער שרשי עצים שזורים

ביער שרשי עצים שזורים
בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם הָאֲטִיִּים,
שָׂרִים בְּמִקְהֵלָה אַחַת בְּמֶרֶץ -
חִלּוּם יֶרֶק אֶחָד, יָם חַי שֶׁל אֶרֶץ.
אך גם ביער לא אִשְׁכַּח לְעַד
נְהַר נְכָרִי; עַל שִׁפְתַּי גִּדְתוֹ עֵמֶד
בוֹדֵד כְּמוֹ אֶצְבַּע, בְּעֶצְמוֹ בְּטוּחַ
עַץ אֶפְרָ שֶׁדָּבַר בְּקוֹל עִם רוּחַ.
בְּלֹט מוֹל הַשָּׁמַיִם כָּל עֵלָה.
אִיָּה, הַבְּדִידוּת, קוֹלָךְ צָלוּל עוֹלָה!

איליה ארנבורג

האם ילדי ארצות הנגב

האם ילדי ארצות הנגב,
שם אין בטוי "סופת שלגים"
וּבְדַצְמָבֵר בְּכָל שָׁגֵב
בְּכָל מְקוֹם פּוֹרְחִים וְרָדִים,
וְכָל הַזְּמַן כְּחוֹלִים שָׁמַיִם,
לְרַגַע לֹא דוֹהִים פְּתָאוֹם,
נְעִים הַקִּיץ לְעֵינַיִם
מֵהֶרָאשִׁית וְעַד הַיּוֹם,
הָאֵם יְצַלִּיחוּ הֵם אֶפְלוּ
רַק לְחוֹת חִלּוּם מְכַאִיב
אוּ פַעַם לְנַחֵשׁ כְּאֵלוּ
מֵה זֶה "לְחֹשֶׁב עַל הָאֲבִיב",
כְּשֶׁהֵיֵאוּשׁ אוֹתָךְ לּוֹקֵחַ
בְּאִמְצַע מֶרֶץ עִם כְּפוֹר שֶׁל צָבַת

Все ждать и ждать, как неуклюже
Зашевелится грузный лед.
А мы такие зимы знали,
Вжились в такие холода,
Что даже не было печали,
Но только гордость и беда.
И в крепкой, ледяной обиде,
Сухой пургой ослеплены,
Мы видели, уже не видя,
Глаза зеленые весны.

Самуил Маршак

Есть женщина в мире одна

— Есть женщина в мире одна.
Мне больше, чем все, она нравится.
Весь мир бы пленила она,
Да замужем эта красавица.
— А в мужа она влюблена?
— Как в чёрта, — скажу я уверенно.
— Ну, ежели так, старина,
Надежда твоя не потеряна!
Пускай поспешит развестись,
Пока её жизнь не загублена.
А ты, если холост, женись
И будь неразлучен с возлюбленной.
— Ах, братец, на месте твоём
И я бы сказал то же самое...
Но, знаешь, беда моя в том,
Что эта злодейка — жена моя.

Самуил Маршак

Все умирает на земле и в море

עוד לחכות לזמן בו קרח
יתחיל לנוע במקצת.
כאלה חרפים הכרנו,
וקור קזה, קזו זועה, -
אפלו עצב תם, נשארונו
עם מצוקה וגאונה.
ובעלבון, במקום העצב,
סומים מיבש הסופות,
ראינו, בלי לראות בעצם,
עיני אביב ירקרקות.

סמואל מרשק

יש רק אשה אחת בכל העולם

- יש רק אשה אחת בכל העולם,
האהובה עלי מנשים אחרות.
יכולה לכבש את הגברים, כלם,
אך היא נשואה, היפהפיה הזאת.
- האם היא מאהבת בבעלה?
"כמו בעזאזל", אני טוען כעובדה.
- אם כן, חברי, אין כאן שום שאלה:
התקנה הגדולה שלך לא אבודה!
שתתגרש מהשטן המסכן,
לפני שכל חייך יהרסו כמו כד,
אז, אם אתה רוצה כעת, תתחתן
ולא תפרד מאהובתך לעד.
- אבוי, גם אני, במקום שלך, אח,
הייתי אומר לי את אותו הדבר...
אבל הבעיה שלי היא בך,
שהמרשעת היא אשתי משכבר.

סמואל מרשק

כל ברִיה ביבשה ובים גוועת

Все умирает на земле и в море,
Но человек суровой осужден:
Он должен знать о смертном приговоре,
Подписанном, когда он был рожден.
Но, сознавая жизни быстротечность,
Он так живет — наперекор всему,—
Как будто жить рассчитывает вечность
И этот мир принадлежит ему.

Самуил Маршак

Порой часы обманывают нас

Порой часы обманывают нас,
Чтоб нам жилось на свете безмятежней.
Они опять покажут тот же час,
И верится, что час вернулся прежний.
Обманчив дней и лет круговорот:
Опять приходит тот же день недели,
И тот же месяц снова настает —
Как будто он вернулся в самом деле.
Известно нам, что час невозвратим,
Что нет ни дням, ни месяцам возврата.
Но круг календаря и циферблата
Мешает нам понять, что мы летим.

Самуил Маршак

Как призрачно мое существованье!..

Как призрачно мое существованье!
А дальше что? А дальше — ничего...
Забудет тело имя и прозвание, -
Не существо, а только вещество.
Пусть будет так. Не жаль мне плоти тленной,

כל בְּרִיָּה בְּיַבְשָׁה וּבַיָּם גּוֹנֶעֶת,
אֲבָל בֶּן-אָדָם נְדוֹן הַרְבֵּה יוֹתֵר חֲמוּר:
עַל גַּז־דֵּין הַמּוֹת הוּא חַיֵּב לְדַעַת,
שֶׁהֲרִי בְּשַׁעַת הַלְּדוֹתוֹ הִיָּה גָמוּר.
עַל אֲרַעִיּוֹת חַיּוֹ אָדָם יוֹדֵעַ,
אֲבָל הוּא מִמְּשִׁיךְ לַחַיּוֹת שְׁלֹו לַמְּרוֹת הַכֹּל, -
הָעוֹלָם הַזֶּה שִׁיךְ לוֹ, הוּא תוֹבֵעַ,
וְלִכֵּן לַחַיּוֹת לְנֹצֵחַ בּוֹ אָדָם יְכוּל.

סמואיל מרשק

עובד עלינו שעוננו לפעמים

עוֹבֵד עֲלֵינוּ שְׁעוֹנְנוּ לַפְּעָמִים,
כְּדִי שְׁנַחֲיָה תָמִיד שְׁלוּיִם בְּתוֹךְ כְּוָרֵת.
אוֹתָהּ שְׁעָה מִחֵר הוּא שׁוֹב לָנוּ יְדָגִים,
וְאָנוּ בְּטוּחִים שְׁכָל שְׁעָה חוֹזְרֵת.
מִמְּחֻזָּר שָׁנִים, יָמִים וְשַׁבּוּעוֹת
נִשְׁאַר אוֹבֵד עֲצוֹת וּמִתְבַּלְבֵּל הַטַּעַם,
וְשׁוֹב אוֹתָן שְׁעוֹת שֶׁל יָמָה חוֹזְרוֹת -
כְּאִלוּ בְּאֶמֶת חָזְרוּ לַחַיּוֹת עוֹד פַּעַם.
מוֹבֵן שֶׁהַשְּׁעָה הִיא בְּלִתִּי הַפִּיכָה,
אֵין חֲזָרָה לְכֹל דְּקָה אֲשֶׁר חוֹלְפֵת,
אךְ מְחוֹגִים עֲפִים מֵהָר, וְלִפִּי כָּךְ
לֹא חֵשׁ אָדָם שֶׁהַטִּיָּסָה אוֹתוֹ סוֹחֶפֶת.

סמואיל מרשק

כמה קיום שלי משלה הוא והזוי!..

כמה קיום שלי משלה הוא והזוי!
ומה אחר כך? ואחר כך - כלום...
הגוף ישכח סופית את שמו, את הכנוי, -
כבר לא ישות, רק חמר, רק מאום.
שכך יהיה. על הבשר איני חומל

Хотя она седьмой десяток лет
Бессменно служит зеркалом вселенной,
Свидетелем, что существует свет.
Мне жаль моей любви, моих любимых.
Ваш краткий век, ушедшие друзья,
Исчезнет без следа в неисчислимых,
Несознанных веках небытия.
Вам все равно, взойдет ли вновь светило,
Рождая жизнь бурливую вдали,
Иль наше солнце навсегда остыло,
И жизни нет, и нет самой земли...
Здесь, на земле, вы прожили так мало,
Но в глубине открытых ваших глаз
Цвела земля, и небо расцветало,
И звездный мир сиял в зрачках у вас.
За краткий век страданий и усилий,
Тревог, печалей, радостей и дум
Вселенную вы сердцем отразили
И в музыку преобразили шум.

Самуил Маршак

Старайтесь сохранить тепло стыда

Старайтесь сохранить тепло стыда.
Все, что вы в мире любите и чтите,
Нуждается всегда в его защите
Или исчезнуть может без следа.

Самуил Маршак

Цветная осень - вечер года

Цветная осень - вечер года –
Мне улыбается светло.
Но между мною и природой

המתכלה, אם כי עשור שביעי
תמיד על קיומה ריאלי של תכל
שמש הוא לי כעד וכראי.
על אהובים שלי אני רק מרחם,
על חברי אשר הלכו לבור,
בלי עקבות זמנכם הקט עוד יעלם
ביום שנים שאי-אפשר לספר.
ולא אכפת לכם: אם שבה האורה
ללדת שוב חיים כאן סוערים,
או שהשמש כבר לעד התקררה,
הארץ נעלמה ואין חיים...
עלי האדמות חיייתם זה מעט,
אבל בעיניכם אזי פקוחות
האדמה פרוחה ויום עבר לאט,
ובאישון זרחו המזלות.
בזמן קצר של מאמץ וסבל רב,
של חרדות, שמחות ושל בינה
את העולם כלו שקפתם בלבב,
הפכתם רעשים למנגינה.

סמואיל מרשק

שקדו לשמר על חמימות של בושתכם

שקדו לשמר על חמימות של בושתכם.
כל מה שבעולם נכבד, אהוב עליכם,
זקוק להגנה שלה וגם לשכם,
ולא בלי עקבות עלול להעלם.

סמואיל מרשק

סתיו צבעוני

הוא ערב השנה - סתיו צבע,
הוא מסיף אלי דקה.
אבל ביני לבין הטבע

Возникло тонкое стекло.

Весь этот мир - как на ладони,
Но мне обратно не идти.
Еще я с Вами, но в вагоне,
Еще я дома, но в пути.

Самуил Маршак

Сегодня старый ясень сам не свой

Сегодня старый ясень сам не свой,—
Как будто страшный сон его тревожит.
Ветвями машет, шевелит листвою,
А почему,— никто сказать не может.
И листья легкие в раздоре меж собой,
И ветви гнутые скрипят, друг с другом споря.
Шумящий ясень чувствует прибой
Воздушного невидимого моря.

Самуил Маршак

Бремя любви тяжело

Бремя любви тяжело, если даже несут его двое.
Нашу с тобою любовь нынче несусь я один.
Долю мою и твою берегу я ревниво и свято,
Но для кого и зачем - сам я сказать не могу.

Самуил Маршак

Мы знаем: время растяжимо

Мы знаем: время растяжимо.
Оно зависит от того,
Какого рода содержимым

זְכוּכִית הַגִּיחָה דִקְדָקָה.

כָּל הַסְבִיבָה קְרוּבָה , נִרְחַבְתְּ ,
אֶךְ לִי אַחֲרָה שְׁבִיל נִסְתָּם .
עֲדִין אֶתְכֶם , אֶךְ בְּרַכְבְּתְּ ,
עֲדִין בְּבֵית , אֶךְ לֹא שָׁם .

סמואיל מרשק

היום עץ המילה הסב לא נים

הַיּוֹם עֵץ הַמִּילָה הִסָּב לֹא נִים , -
כְּמוֹ מַחְלוּם נוֹרָא מְזַדְעָזַע .
בְּדִיו מִתְנוֹפְפִים , עָלָיו מִתְנַדְנָדִים ,
וְלִמָּה - אֶף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדְעִי .
וְהַעֲלִים רַבִּים בֵּינָם לְבִין עֲצָמָם ,
וְהַבְדִּים חוֹרְקִים בְּתוֹךְ וְכוּם .
עֵץ הַמִּילָה חֹשׁ אֶת נַחְשׁוֹל הַיָּם
שֶׁל הָאֵוִיר הַצַּח וְאֶת הָרוּחַ .

סמואיל מרשק

נטל האהבה

אֵיךְ נָטַל הָאֶהְבָּה הוּא קִשָּׁה , גַּם לִשְׂאֵת אוֹתוֹ יַחַד .
אֶת אֶהְבַּתְנוּ אֲנִי שְׁמַתִּי כְּעַת עַל כְּתָפִי
וְאֶת חִלְקִי עִם חִלְקָהּ בְּקִנְיָהּ , בְּקִדּוּשָׁה כְּאֵן לוֹקֵם ,
אֶךְ בְּשִׁבִיל מִי , לְשֵׁם מָה – אֵין לִי מַלִּים לְהַסְבִּיר .

סמואיל מרשק

אנו יודעים: הזמן לא אבן

אֲנוּ יוֹדְעִים: הַזְּמַן לֹא אֶבֶן:
גַּמִּישׁ , נִתֵּן לְהִרְחִבָּה ,
תְּלוּי בְּאִיזָה סוּג שֶׁל תִּכְן

Вы наполняете его.

Бывают у него застои,
А иногда оно течет
Ненагруженное, пустое,
Часов и дней напрасный счет.

Пусть равномерны промежутки,
Что разделяют наши сутки,
Но, положив их на весы,
Находим долгие минутки
И очень краткие часы.

Николай Заболоцкий

Не позволяй душе лениться

Не позволяй душе лениться!
Чтоб в ступе воду не толочь,
Душа обязана трудиться
И день и ночь, и день и ночь!

Гони ее от дома к дому,
Тащи с этапа на этап,
По пустырю, по бурелому
Через сугроб, через ухаб!

Не разрешай ей спать в постели
При свете утренней звезды,
Держи лентяйку в черном теле
И не снимай с нее узды!

Коль дать ей вздумаешь поблажку,
Освобождая от работ,
Она последнюю рубашку

מלאו אותו, בהקצבה.

יש לו תקופות ריקות של שפל,
של קפאון, ולפעמים
זורם הוא בלי מטען, בלי נטל -
שעות, ימים לשוא נמנים.

אם כי על השעון כל רוח
של יממה שנה נוכח,
אך במבחן התוצאות
יש ביניהם דקות של נצח
וגם שעות קצרות מאד.

ניקולאי זבולוצקי

אל תאפשר עצלות לנפש!

אל תאפשר עצלות לנפש!
כדי קמח לא לטחן טחון,
שתעמל קשה בלי חפש
יומם וליל, ללא רטון!

גרש אותה מבית לבית,
גרר כמו לבלא אסירים
בשטח ריק, בסבך - כעיט -
בשלג ובאבנים!

מקדם בבקר קח באזן
החוצה את העצלנית,
שתשאר תמיד ברסן
רזה, נמרצת, ענינית!

אם הקלה תתן לגברת,
ותשחרר מהגזרה,
את חלצתך שרק נשארת

С тебя без жалости сорвет.

А ты хватай ее за плечи,
Учи и мучай дотемна,
Чтоб жить с тобой по-человечьи
Училась заново она.

Она рабыня и царица,
Она работница и дочь,
Она обязана трудиться
И день и ночь, и день и ночь!

Николай Заболоцкий

Во многом знании — немалая печаль

Во многом знании — немалая печаль,
Так говорил творец Экклезиаста.
Я вовсе не мудрец, но почему так часто
Мне жаль весь мир и человека жаль?

Природа хочет жить, и потому она
Миллионы зерен скармливает птицам,
Но из миллиона птиц к светилам и зарницам
Едва ли вырывается одна.

Вселенная шумит и просит красоты,
Кричат моря, обрызганные пеной,
Но на холмах земли, на кладбищах вселенной
Лишь избранные светятся цветы.

Я разве только я? Я — только краткий миг
Чужих существований. Боже правый,
Зачем ты создал мир, и милый и кровавый,
И дал мне ум, чтоб я его постиг!

בְּלִי רַחֲמִים מִמֶּךָ תִּקְרַע.

וּתְפֹס אוֹתָהּ בְּעוֹר כְּתֹפִיהָ,
לִמַּד, עֲנִי עַד מְחֻרַת,
כְּדִי שְׂכַמוּ בֶן אָדָם, כְּמוֹ רַע
לְחַיּוֹת אֶתְּךָ הִיא שׁוֹב תִּלְמַד.

הִיא גַם שִׁפְחָה וְגַם בַּת מֶלֶךְ,
וְהִיא בִּתְּךָ וְגַם פּוֹעֵל,
חֵיבֶת לְעַבֵּד בְּפִרְךָ
יוֹמָם וְלַיִל, יוֹמָם וְלַיִל!

ניקולאי זבולוצקי

יוסיף דעת יוסיף מכאוב

יוסיף לוו דעת הוא יוסיף מכאוב, וזאת
אמר האיִש אֲשֶׁר יָצַר קִהְלֵת.
איני חכם, אָבֵל תְּקוּפוֹת נְפָשֵׁי סוּבְּלוֹת,
אני חש צער על תביל ועל בְּרִיּוֹת.

הטבע אץ לחיִוֹת, לִכֵּן הוּא מְפַזֵּר
בְּשִׁפְע גִּרְעִינִים, וְכֹל צְפוֹר מְשֻׁבֵּיעַ,
אָבֵל סִפְק אַחַת מֵהֵן אִי-אֵז תִּגְבִּיחַ
אֶל הַבְּהִיקִים וְכוֹכְבִים רַבֵּי פָאָר.

תביל רועֶשֶׁת וְדוֹרְשֶׁת נוֹף מְקִסִּים,
כָּל הַיַּמִּים מְלֵאִים בְּקוֹל וְקִצָּץ,
אָה בְּבִתִּי עֲלִמִין שֶׁל הָעוֹלָם בְּעֶצֶם
יֵשׁ כֹּה מְעַט פְּרָחִים מְנַצְנְצִים.

אני? אני רק רגע קט מקיומו
שֶׁל אַחֲרִים, הוּא אֱלֹהִים, מְדוּעַ
אֶת הָעוֹלָם בְּרֵאֶתָּה, שֶׁבָּדָם טְבוּעַ, -
אוֹתִי לְמַדְתָּ לְהַבִּין אוֹתוֹ!

Николай Заболоцкий

Слепой

С опрокинутым в небо лицом,
С головой непокрытой,
Он торчит у ворот,
Этот проклятый Богом старик.
Целый день он поёт,
И напев его грустно-сердитый,
Ударяя в сердца,
Поражает прохожих на миг.

А вокруг старика
Молодые шумят поколенья.
Расцветая в садах,
Сумасшедшая стонет сирень.
В белом гроте черемух
По серебряным листьям растений
Поднимается к небу
Ослепительный день...

Что ж ты плачешь, слепец?
Что томишься напрасно весною?
От надежды былой
Уж давно не осталось следа.
Чёрной бездны твоей
Не укроешь весенней листвою,
Полумёртвых очей
Не откроешь, увы, никогда.

Да и вся твоя жизнь —
Как большая привычная рана.
Не любимец ты солнцу,

ניקולאי זבולוצקי

העור

את פניו הוא למעלה מפנה.
חשוף ראש עד הערב
הוא בשער בולט -
הזקן מקלל אלהים.
שם הוא שר כל היום,
נגונו מרוב כעס ועצב
במכת לבבות
לדקה עוברי ארח מדהים.

מסביב לזקן
הדורות הבאים עושים רעש.
מלבלב בגנים
הלילה, בטרוף מתסור.
בנקרה ענביה לבנה
בעלים מכספים, בלי כל רחש
לשמים כחלים
עולה יום מסנור...

אז מדוע לבכות, העור,
באביב קה להתגעגע?
מתקוות העבר
גם הזכר פלו נעלם.
את תהומך השחורה
בעלונה לכסות אין יודע,
עיניך מתות למחצה,
והן לא יפקחו לעולם.

לחייך אתה,
כמו לפצע גדול, התרגלת -
לחמה לא חביב

И природе не родственник ты.
Научился ты жить
В глубине векового тумана,
Научился смотреть
В вековое лицо темноты...

И боюсь я подумать,
Что где-то у края природы
Я такой же слепец
С опрокинутым в небо лицом.
Лишь во мраке души
Наблюдаю я вешние воды,
Собеседую с ними
Только в горестном сердце моём.

О, с каким я трудом
Наблюдаю земные предметы,
Весь в тумане привычек,
Невнимательный, суетный, злой!
Эти песни мои —
Сколько раз они в мире пропеты!
Где найти мне слова
Для возвышенной песни живой?

И куда ты влечёшь меня,
Тёмная грозная муза,
По великим дорогам
Необъятной отчизны моей?
Никогда, никогда
Не искал я с тобою союза,
Никогда не хотел
Подчиняться я власти твоей, —

Ты сама меня выбрала,
И сама ты мне душу пронзила,
Ты сама указала мне

וְלִטְבַּע לֹא קָרוֹב מִשְׁפָּחָה.
וּבְתוֹךְ עֶרְפֶּל אֵינְסוֹפִי
כָּבֵר לַחַיּוֹת הַשְּׂתַדְלִית
וְלַמְדַת לְצִפּוֹת
אֶל הַנְּצַח שֶׁל הַחֹשֶׁךְ..

וְאֲנִי מִפְחַד רַק לַחֲשַׁב
שְׂאֵי-שֵׁם בְּקִצָּה שֶׁל הַטְּבַע
גַּם אֲנִי הוּא עוֹר בְּאוֹתָהּ הַמְדָּה,
עִם פָּנִים שְׁלֹמֵעֵלָה מִפְּנוֹת.
גַּם בְּחֹשֶׁךְ נִפְשִׁי
בְּאֲבִיב הָאוֹרוֹת יֵשׁ בְּשִׁפְעִי,
רַק בְּצַעַר לְבִי
הֵן עֲדִין אֶתִּי מִדְּבָרוֹת.

כַּמָּה לִי מִסִּבָּר
חִפְצִים אֲרָצִיִּים לְפַעֲנָח!
מְעַרְפֶּל הַרְגָלִים,
לֹא קָשׁוּב, מִתְפַּרַע לְשִׁנְאָ!
וְהִשְׁרוּ כָּבֵר רַבּוֹת
כָּל שִׁירֵי שְׂבָהֶם מִתְאַנָּח!
אֵיךְ אֶמְצָא לִי מַלִּים
לְשִׁירֵי שִׁיְהִיָּה חַי נִשְׁגָּב?

וְלֹאֵן אֶת לֹזְקַת אוֹתִי,
מִחְמִירָה וּמְלֹאת אֶפֶל מוֹזָה,
בְּדַרְכֵי הַמּוֹלָדֵת,
לְאִיזָה קִצָּה אוּ פְּנָה?
אֶת בְּרִיתְךָ מְעוֹלָם
לֹא חִפְשִׁיתִי — הַכָּאֵב וְהִיזַע -
וְאֲנִי לֹא רוֹצֶה
לְכוּחֶךָ הַרְע לְהַכְנִיעַ, -

אֶת בְּחֹרֶת בִּי מֵאֵז בְּעֶצְמֶךָ
וּפְלֹחֶת אֶת נִפְשִׁי וְקִרְבִּים,
וְהַצְּבַעֶת בְּרוּר בְּעֶצְמֶךָ

На великое чудо земли...
Пой же, старый слепец!
Ночь подходит. Ночные светила,
Повторяя тебя,
Равнодушно сияют вдали.

Николай Заболоцкий

Признание

Зацелована, околдована,
С ветром в поле когда-то обвенчана,
Вся ты словно в оковы закована,
Драгоценная моя женщина!
Не веселая, не печальная,
Словно с темного неба сошедшая,
Ты и песнь моя обручальная,
И звезда моя сумашедшая.
Я склонюсь над твоими коленями,
Обниму их с неистовой силою,
И слезами и стихотвореньями
Обожгу тебя, горькую, милую.
Отвори мне лицо полуночное,
Дай войти в эти очи тяжелые,
В эти черные брови восточные,
В эти руки твои полуголые.
Что прибавится — не убавится,
Что не сбудется — позабудется...
Отчего же ты плачешь, красавица?
Или это мне только чудится?

Николай Заболоцкий

Некрасивая девочка

על הנס של ארצי, על פלאים...
הבה שר, העור!
בא הליל, וגרמי השמים
אחרוך חוזרים,
זוהרים מרחוק אדישים.

ניקולאי זבולוצקי

גלוי-אהבה

מנשקת ומכשפת כלה,
נשואה לרוח בטקס פלאי,
את כאלו בזוג אזקים כבולה,
האשה יקרת-הערך שלי!
לא שמחה ולא עצובה, לא נוגה,
את אלי ירדת ממרומים אפלים,
את דומה מאד לכוכב משגע,
לנגון מצלצל של שיר-אירוסין.
אתכופף מעל לברכיים שלך,
אחבק אותן בחבוק עצמתי,
בדמעות ובשירים שלי, המלאך,
אכיה אותך, מרתי נאתי.
הו, פתחי את פני החצות, פני הצל,
תני לי להקנס לעיניך הכבדות,
לגבות המזרח השחורות כליל,
לידיך למחצה ערמות.
מה שלא יתגשם — ישכח, יתגמד,
כל מה שיגדל לא יקטן לעולם...
למה את בוכה, מלאך יפי, כעת?
או שכל זה רק פרי דמיון שלי סתם?

ניקולאי זבולוצקי

ילדה לא יפה

Среди других играющих детей
Она напоминает лягушонка.
Заправлена в трусы худая рубашонка,
Колечки рыжеватые кудрей
Рассыпаны, рот длинен, зубки кривы,
Черты лица остры и некрасивы.
Двум мальчуганам, сверстникам её,
Отцы купили по велосипеду.
Сегодня мальчики, не торопясь к обеду,
Гоняют по двору, забывши про неё,
Она ж за ними бегаёт по следу.
Чужая радость так же, как своя,
Томит её и вон из сердца рвётся,
И девочка ликует и смеётся,
Охваченная счастьем бытия.
Ни тени зависти, ни умысла худого
Ещё не знает это существо.
Ей всё на свете так безмерно ново,
Так живо всё, что для иных мертво!
И не хочу я думать, наблюдая,
Что будет день, когда она, рыдая,
Увидит с ужасом, что посреди подруг
Она всего лишь бедная дурнушка!
Мне верить хочется, что сердце не игрушка,
Сломать его едва ли можно вдруг!
Мне верить хочется, что чистый этот пламень,
Который в глубине её горит,
Всю боль свою один переболит
И перетопит самый тяжкий камень!
И пусть черты её нехороши
И нечем ей прельстить воображенье, -
Младенческая грация души
Уже сквозит в любом её движенье.
А если это так, то что есть красота
И почему её обожествляют люди?

בין הילדים אשר משחקים
דומה ילדנת זו קצת לצפרדע.
היא לבושה פשוט, ראשה מתנענע
ותלתלים אדמדמים פזורים.
הפה ארף, שניה עקמות,
חדים תו פניה שאינן יפות.
הופיעו שני בנים, כבני גילה.
אבותיהם קנו זוג אופניים.
הם לא חשים לארוחה בינתיים,
מסתובבים ולא שמים לב לה,
היא רצה אחריהם כגדיא.
וגם בשמחתם היא רוויה,
היא כה נסערת, כה חסר לה שקט,
אך הילדה שמחה והיא צוחקת,
היא מאשרת מההנה.
שום צל קל של קנאה, לא כונה רעה
לא באו ליצור הזה עדיין.
כל העולם הזה חדש הוא בשבילה,
הכל שאחרים חושבים לאין.
ולא רוצה אני כרגע לדמין
שיום יבוא, שבוא היא, מתיפחת,
תראה שבין חברותיה כמושהן
היא רק ילדה שלא יפה וקצת מזנחת!
אני רוצה להאמין: הלב - לא צעצוע נחת,
ורק בקשי יכולים לשבר אותו פתאום!
אני רוצה להאמין: הלהבה הזאת,
אשר עמק בתוך תוכה בוערת,
לכל הפאב שלה תמצא אז רפואות,
תמס כל אבן בנפשה שמסרת!
אם לא כל כך טובים תו פניה,
אין פלום כדי לפתות דמיון עתה, -
החסד כמו של התינוק בנשמתה
זוהר בכל אחת מתנועותיה.
אז מהו יפי, איזה סוג של ורד?
ולמה אנשים מעריצים אותו כל כך?

Сосуд она, в котором пустота,
Или огонь, мерцающий в сосуде?

הוא כלי שריק בפנים או, מאידך,
הוא אש אשר בכלי היא מהבהבת?

Леонид Мартынов

לאוניד מרטינוב

Вода

מים

Вода
Благоволила
Литься!

ובחסד
הואילו
מים

Она
Блистала
Столь чиста,

לזרם.
היה זרמם
כה צח,

Что - ни напиться,
Ни умыться,
И это было неспроста.

שאין לשתות,
לרחץ ידים.
היו דברים בגו לכה:

Ей
Не хватало
Ивы, тала
И горечи цветущих лоз.

חסרו להם
אצות
וטעם
מר של שריגי הערבות

Ей
водорослей не хватало
И рыбы, жирной от стрекоз.

חסרו
עלים שטים הפעם,
דגים שמנים משפיריות.

Ей
Не хватало быть волнистой,
Ей не хватало течь везде.

הם
לא זרמו לכל העבר,
הם לא היו גליניים.

Ей жизни не хватало -
Чистой,
Дистиллированной

חסרו להם
חיים וסבר -
למים

Леонид Мартынов

לאוניד מרטינוב

Первый снег

השֵׁלֶג הָרֵאשׁוֹן

Ушел он рано вечером,
Сказал:- Не жди. Дела...
Шел первый снег. И улица
Была белым-бела.

בְּעֶרְבַּ הַלַּיְלָה, כָּרַת:
"אֲנִי עֲסוּק, אֵין זְמַן."
הַשֵּׁלֶג הָרֵאשׁוֹן יָרַד,
הָיָה רְחוּב לְבָן.

В киоске он у девушки
Спросил стакан вина.
"Дела...- твердил он мысленно,-
И не моя вина".

הוּא יָיַן בְּקִיּוֹסֶק בִּקְשָׁה,
הִגִּיה הַרְהוּר אֲטִי:
"עֲסוּק, עֲסוּק... זֶה מַה שֵׁיִשׁ
וְלֹא בְּאַשְׁמֵתִי".

Но позвонил он с площади:
-Ты спишь?
-Нет, я не сплю.
-Не спишь? А что ты делаешь?-
Ответила:
-Люблю!

אֶךְ הִתְקַשֵּׁר מִן הַפְּכָר:
"אֵת יִשְׁנָה?"
"אֵתָה?.."
"מַה אֵת עוֹשֶׂה? כָּבֵר מְאַחֵר..."
"אוֹהֶבֶת!" –
הִיא עֲנָתָה.

...Вернулся поздно утром он,
В двенадцатом часу,
И озирался в комнате,
Как будто бы в лесу.
В лесу, где ветви черные
И черные стволы,
И все портьеры черные
И серые углы,
И кресла чернобурые,
Толпясь, молчат вокруг...

...חָזַר בְּצַהְרֵי הַיּוֹם,
הַבַּיִת מִפְתָּע: הָאֵם
הוּא בְּדַרְכּוֹ תַעֲהָ פְתָאֵם,
בְּיַעַר בֵּין עֲצִים?
כְּמוֹ גְזַעִים הַיִּלְוֹנוֹת
מְכַרְבְּלִים בְּשַׁחֹר,
כְּמוֹ עֲנָפִים כָּל הַפְּנוֹת
בְּחֶדֶר – בְּאַפֵּר.
הַכְּסֵאוֹת כְּלֵהֶקָה
מְצֻטֹפְפִים דּוּמָם...

Она склонила голову,
И он увидел вдруг:
Быть может, и сама еще
Она не хочет знать,
Откуда в теплом золоте
Взялась такая прядь!

Он тронул это милое
Теперь ему навек
И понял,
Чьим он золотом
Платил за свой ночлег.

Она спросила:
-Что это?
Сказал он:
-Первый снег!

Борис Слуцкий

* * *

Мужья со своими делами, нервами,
чувством долга, чувством вины
должны умирать первыми, первыми,
вторыми они умирать не должны.
Жены должны стареть понемногу,
хоть до столетних дойдя рубежей,
изредка, впрочем, снова и снова
вспоминая своих мужей.
Ты не должна была делать так,
как ты сделала. Ты не должна была.
С доброй улыбкою на устах
жить ты должна была,

יְשֻׁבָה, הֲרִפְיָנָה רֹאשׁ, שְׁתַּקָּה.
וְהוּא רוֹאֶה נְדָהִם:
אוּלַי עֵדִין הִיא עֲצָמָה
לְדַעַת לֹא רוֹצָה
אִיךָ מִזְהָב שֶׁל הַצָּמָה
פֶּס שֶׁכָּזָה יֵצֵא!

בְּפֶס לְעַד אֶהוּב, פְּלֵאֵי
נִגַע בְּלֵאט גַּחֲוִן,
הַבֵּין הוּא
בְּבִזְהָב שֶׁל מִי
בְּלִיל שֶׁלֵם חֲשָׁבוֹן.

"מַה זֶה הֵיָה?" –
שׁוֹאֵלֶת הִיא.
"הַשְּׁלֵג הֲרֵאשׁוֹן!"

בוריס סלוצקי

בעל בעצביו, עסוקיו שקוע

בעל בעצביו, עסוקיו שקוע
עם רגשי חובתו, אשמתו -
שימוות לפני בת-זוגו, לפנייה,
אסור שימוות אחרי אשתו.
אשה צריכה לאט להזדקן
עד מאה ועשרים לפחות,
ולעתים בכל זאת להזכר
את בעלה, לעתים רחוקות.
את מה שעשית אסור הֵיָה לך,
כמו שעשית אסור הֵיָה לעשות.
עם חיור טוב לבב על שפתיך
היית חִיבֶת לחיות,

долго должна была.

Жить до старости, до седины
жены обязаны и должны.
Делая в доме свои дела,
чьи-нибудь сердца разбивая
или даже — была не была —
чарку — в память мужей — распивая.

Борис Слуцкий

* * *

Небольшая синица была в руках,
небольшая была синица,
небольшая синяя птица.
Улетела, оставив меня в дураках.

Улетела, оставив меня одного
в изумленье, печали и гнев,
не оставив мне ничего, ничего,
и теперь — с журавлями в небе.

Борис Слуцкий

לחיות אַרְכּוֹת...

לחיות עד זְקֵנָה, עד שִׁיבָה
לְקַל אִשָּׁה – הֶכְרַח, חוֹבָה.
לַעֲשׂוֹת בְּבֵית דְּבָרִים נְחוּצִים,
לְכַבּוֹת גְּבָרִים לְשֹׁבֵר בֵּינָתִים,
וְ-מֵה שְׂיֵהָיָה יְהִיָּה- לְהָרִים
כּוֹסֵית לְזָכַר הַבַּעַל – "לְחַיִּים!"

1977

בוריס סלוצקי

יְרֻגְזֵי קֶטְנָה

(*)

הִיָּתָה לִי בְיַד אִי-פַעַם צְפוֹר –
צְפוֹר קֶטְנָה כְּלָה תְּכַלֶּת,
יְרֻגְזֵי קֶטְנָה מִיַּחֲלָת.
נַעֲלָמָה וְהַשְּׂאִירָה אוֹתִי בְּקוֹר.

נַעֲלָמָה וְהַשְּׂאִירָה אוֹתִי לְבָדִי.
זַעַמְתִּי עָצוּב וְתַמָּה.
מְאוּמָה לֹא הַשְּׂאִירָה לִי, וְהִיא
עִם עֲגוּרִים בְּרֻקִיעַ.

1977

(*) פתגם רוסי: "טוב ירגזי ביד מעגור בשמים" (מה שבטוח – בטוח). ברוסית ירגזי נקרא "ציפור כחולה"

בוריס סלוצקי

То, что было вверено, доверено,
выпускать из рук не велено,
вдруг
выпустил из рук.
Звук прервали, свет потух.
То, что было на меня записано,
от чего вся жизнь моя зависела,
отлетело, легкое как пух.
Улетело тихо, как душа,
имя, что душа моя вытверживала,
то, что на плаву меня поддерживало
до конца. Даже чуть-чуть дыша.

Борис Слуцкий

Переобучение одиночеству

Я обучен одиночеству,
Я когда-то умел это делать,
знал эту работу:
встать пораньше, лечь попозже,
никому не мешая
и не радуясь
никому.
Долгий день в промежутке от утра и до вечера
провести, никому не мешая
и никому не радуясь.
Я забыл одиночество.
Точно так же, как, проучившись лет восемь игре на рояле
и дойдя до «Турецкого марша» Моцарта
в харьковской школе Бетховена,

מה שלי היה הפקד, לשמר קויתי

מה שלי היה הפקד, לשמר קויתי,
מה שלהחזיק צריך ביד הייתי -
בבת אחת
מידי פלט.
נפסקו צליל ואור מיד.
מה שלזכותי היה רשום לנצח,
ובו כל חיי היו תלויים בעצם,
קל כמו פוף המריא וגז לעד...
עף וגז, שקט כמו נשמה,
שם, אשר היה בלב ועל שפתיים,
להרים עזר לי ראש מעל המים
עד הסוף. עד פלות הנשימה.

1977

בוריס סלוצקי

חנוך מחדש לבדידות

אני מאמן בבדידות,
פעם ידעתי לעשות את זה,
הכרתי את העבודה הזאת:
לקום מקדם, ללכת לישן יותר מאחר,
בלי להפריע לאיש
ובלי לשמח
לאיש.
יום ארך במרוח בין בקר לערב
לבלות בלי להפריע לאיש
ובלי לשמח לאיש.
שכחתי את הבדידות.
בדיוק כמו שאחרי שמונה שנות למודי פסנתר,
כשכבר הגעתי ל"שיר-לקת תורפי" של מוצרט
בבית הספר על שם בטוהובן בחרקוב,

я забыл весь этот промфинплан,
эту музыку, Бетховена с Моцартом
и сейчас не исполню даже «Чижика-пыжика»
одним пальчиком,—
точно так же я позабыл одиночество.
Точно так же, как, выучив некий древний язык
до свободного чтения текста,
забыл алфавит —
я забыл одиночество. Надо все это вспомнить, восстановить,
перевыучить.
Помню, как-то я встретился
с составителем словарей того древнего,
мною выученного и позабытого
языка.
Оказалось, я помню два слова: «небеса» и «яблоко».
Я бы вспомнил все остальное —
все, что под небесами и рядом с яблоками,—
нужды не было.
Подхожу к роялю и тычу пальцами в клавиши:
о-ди-но-че-ство!
Выбиваю мотив одиночества.
У меня есть нужда
вспомнить, восстановить, реставрировать,
вновь освоить,
перечувствовать до конца
одиночество.

Наум Коржавин

Гейне

Была эпоха денег,
Был девятнадцатый век.
И жил в Германии Гейне,

שְׁכַחְתִּי אֶת כָּל הַתְּכֵנִית הַרֶב-שְׁנֵיתִי הַזֹּאת,
אֶת הַמוֹסִיקָה הַזֹּאת, אֶת בְּטְהוֹבֵן וְאֶת מוֹצָרְט,
וְעַכְשָׁיו לֹא מִסְגֵּל לְנַגֵּן מִנְגִּינָה הַכִּי פְּשוּטָה
בְּאֶצְבַּע אַחַת, -
כִּךָ גַּם שְׁכַחְתִּי אֶת הַבְּדִידוּת.
בְּדִוִּיק כְּמוֹ שְׂאֲחָרֵי לְמוֹד שְׁפָה עֲתִיקָה כָּל שֶׁהִיא
עַד לְקָרִיאָה חֲפָשִׁית בְּטֶקְסֵטִים,
שְׁכַחְתִּי אֶת הָאֶלֶף-בֵּית שְׁלֵה -
כִּךָ שְׁכַחְתִּי אֶת הַבְּדִידוּת. עָלֵי לְהַזְכֵּר, לְשַׁחֲזַר,
לְלַמֵּד הַכֹּל מִחֲדָשׁ.
זְכוּר לִי כִי פָגַשְׁתִּי פַעַם
אֶת מַחְבֵּר הַמְּלוֹן שֶׁל הַשְּׁפָה הַעֲתִיקָה,
אֲשֶׁר אוֹתָהּ לְמִדְתִּי
וְשְׁכַחְתִּי.
הַתְּבַרֵּר לִי כִי אֲנִי זֹכֵר שְׁתֵּי מַלִּים: "שְׁמַיִם" וְ"תַפּוּחַ".
יְכוּלְתִי לְהַזְכֵּר בְּכֹל הַשָּׂאֵר -
כָּל מָה שֶׁתַּחַת הַשְּׁמַיִם וְלִיד הַתַּפּוּחִים, -
אֶךָ לֹא הָיָה בְּזֶה צָרָה.
אֲנִי נִגַּשׁ לְפָסְנִיתִּי, תוֹקַע אֶצְבְּעוֹתַי בְּקִלְיָדִים:
ב-ד-י-ד-ו-ת!
מִתְקַתֵּק אֶת לֶחֶן הַבְּדִידוּת.
יֵשׁ לִי צָרָה
לְהַזְכֵּר, לְעֵלוֹת עַל זְכָרוֹנִי, לְשַׁחֲזַר,
לְקַלֵּט מִחֲדָשׁ,
שׁוֹב לְחוּשׁ עַד הַסּוּף
אֶת הַבְּדִידוּת.

1977

נאום קורז'אבין

הינה

העֵדֵן שֶׁל מִסְחָר וּכְסָף,
הַמָּאָה הַתְּשֻׁע-עֲשָׂרָה.
וְהִינָה שְׁלוֹחַ-הַרְסוֹן

Невыдержанный человек.
В партиях не состоявший,
Он как обыватель жил.
Служил и нашим, и вашим –
И никому не служил. *)
Был острою злостью просоленным
Его романтический стих.
Династии Гогенцоллернов
Он страшен был, как бунтовщик,
А в эмиграции серой
Ругали его не раз
Отпетые революционеры,
Любители догм и фраз.
Со злобой необыкновенной,
Как явственные грехи,
Догматик считал измены
И лирические стихи.
Но Маркс был творец и гений,
И Маркса не мог оттолкнуть
Продельваемый Гейне
Зигзагообразный путь.
Он лишь улыбался на это
И даже любил. Потому,
Что высшая верность поэта –
Верность себе самому.

1944

*) Возможно, это - намёк на то, что Гейне, будучи приятелем Маркса, не разделял его убеждений, будучи заядлым либералом, резко критиковал двуличие и бездеятельность либералов в Германии и за границей, будучи крещённым евреем, до конца дней остался атеистом.

חי אַז – סוֹרֵר וּמוֹרֶה.
בְּלֹא מַפְלְגָה מְאַרְחַת,
אִישׁ-עַמָּךְ בְּלִי מַעֲמָד,
מְשָׁרְתֶם שֶׁל שְׁנַיִם בְּיַחַד
לֹא שָׁרַת בְּאַמַּת אֶף אֶחָד. *)
בְּזַעַף חֲרִיף וְאִירוֹנִי
שִׁירְתוֹ הָרוֹמַנְטִית סְפוּגָה.
רְאוּ בּוֹ בְּבֵית הוֹהֲנֻצוֹלֶרֶן
מוֹרֵד וּמְקוֹר-מוֹעֵקָה.
בְּגִלוֹת אַפְרָה וּמִגְבָּלַת,
גְּדִפוּהוּ לְלֹא הַפּוֹגוֹת
מִהַפְּכָנִים קִיצוֹנִים בְּלִי תוֹעֵלַת,
חוֹבְבֵי דוֹגְמוֹת רִיקוֹת.
כֹּל שִׁירָיו, בְּגִידוֹתָיו רְאוּ הֵם -
בְּזַעַם בְּלִתֵּי-רָגִיל -
כְּצַעַד נִבְזָה וּפְרוּעַ,
כְּחֻטָּא נוֹרָא וּמִבְּהִיל.
אֶךְ מְרַקֵּס – גְּאוֹן וְאִישׁ-מַעֲשׂ –
הוּא לֹא נִרְתַּע כְּלָל וְכָלֵל
מִדְרָכּוֹ שֶׁל הַיִּינְרִיךְ הַיִּינְה,
מִשְׁעוֹל מִתְּפַתֵּל, עֵקֶלְקֵל.
גְּלֵה חֲבָתוֹ הַחֲמָה לוֹ,
וְחִלַּק חִיּוֹכִים עִמוֹ,
כִּי לְמִשׁוֹרֵר חֵק שֶׁל מַעֲלָה –
הַיּוֹת נְאֻמָּן לְעַצְמוֹ.

1944

*) ייתכן ורמז הוא לכך שהיינה בהיותו חבר של מרקס לא הסכים לרעיונותיו, בהיותו ליברל מובהק ביקר בחריפות את צביעותם ואת חוסר מעשיהם של הליברלים בגרמניה ובגלות, ובהיותו יהודי מתנצר נשאר עד סוף ימיו אפיקורוס גמור.

Владимир Харитонов

День Победы

День Победы, как он был от нас далёк,
Как в костре потухшем таял уголёк.
Были вёрсты обгорелые, в пыли
Этот день мы приближали, как могли.

Припев:

Этот день Победы порохом пропах,
Это – праздник с сединою на висках,
Это – радость со слезами на глазах –
День Победы, День Победы, День Победы!

Дни и ночи у мартеновских печей
Не смыкала наша родина очей,
Дни и ночи битву трудную вели –
Этот день мы приближали, как могли.

Припев

Здравствуй, мама! Возвратились мы не все.
Босиком бы пробежаться по росе.
Полевропы прошагали, пол земли –
Этот день мы приближали, как могли.

Припев

Семён Надсон (1862-1887)

Отрывок

ולדימיר חריתונוב

יום הנצחון

נצחוננו אז היה רחוק כל כך ,
כמו גחלת שאורה כמעט דעך.
בדרכים העשנות באמץ-לב
את היום הזה בקשנו לקרב.

פזמון:

ריח קרב רויי הוא, יום הנצחון
זהו חג עם השיבה על הרקות,
זאת שמחה עם העינים הבוכות
כך נצחנו, כך נצחנו, כך נצחנו...

יום ולילה מול כורי-ההתקה
המולדת את עיניה לא עצמה,
בקרבנות קשים גלינו אמץ-לב,
את היום הזה בקשנו לקרב.

פזמון...

שלום, אמא! לא כלנו שוב נשוב.
לוי בטל יחף לרוץ יכלתי שוב...
חילינו כחצי-עולם חרשו,
את היום הזה באמץ-לב קרבו.

פזמון...

שיר ללחן של דוד טוחמנוב בביצוע של לב לסצ'נקו באתר
<https://www.youtube.com/watch?v=qijZwhmhNvo>

סמיון (שמעון) נדסון (1862-1887)

קטע

Не говорите мне «он умер» - он живёт!
+Пусть жертвенник разбит – огонь ещё пылает,
Пусть роза сорвана – она ещё цветёт,
Пусть арфа сломана – аккорд ещё рыдает.

Николай Гумилёв

Музы, рыдать перестаньте

Музы, рыдать перестаньте,
Грусть свою в песнях излейте,
Спойте мне песню о Данте
Или сыграйте на флейте.

Прочь, беспокойные фавны,
Музыки нет в вашем кличе!
Знаете ль вы, что недавно
Бросила рай Беатриче,

Странная белая роза
В тихой вечерней прохладе...
Что это? Снова угроза
Или мольба о пощаде?

Жил беспокойный художник.
В мире лукавых обличий —
Грешник, развратник, безбожник,
Но он любил Беатриче.

Тайные думы поэта
В сердце его беспокойном

ואל תאמרו "הוא מת" – הרי עודנו חי!
גם בלפיד שבור האש אינה דועקת,
הורד הקטוף פורח בְּיָדִי,
בנבל הנפץ המוסיקה נמשכת.

(לפי בקשתה של המשפחה השכולה
התרגום נחרת על האנדרטה לזכרו של החייל)

ניקולאי גומיליוב

מוזות, בכיה נא האטו

מוזות, בכיה נא האטו,
לעצבותכן די לדמע.
שרנה לי שיר עלי דנטה
או בחליל לי נגנוה.

פאונוס, לך בהול הלאה,
בקריאתך אין שום טעם.
דע: ביאטריצ'ה עזבה לה
את אור גן-עדן הפעם.

ורד לבן זה – מדוע
בקרירות-ערב רוחשת?
מה זה – איום בו תמוה
או היא חמלה מבקשת?

חי ציר, משורר קצר-רוח
נואף, כופר, דמות נלהבת,
אך הוא אהב, איש סרוח
את ביאטריצ'ה עד מות.

כל שרעפיו הפכו חרש
בתוך לבו הקודח

Сделались вихрями света
Полднем горящим и знойным.

Музы, в сонете-брильянте
Странную тайну отметьте,
Спойте мне песню о Данте
И Габриеле Россетти.

לְסוּפֹת אֹר שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ,
אֹר צְהָרִים רוֹתַח.

מוֹזוֹת, עִקְשׁוּ אֶת הַשְּׁלִי
שִׁימוּ לִיפִי סוֹנֶטָה,
שִׁרְנָה לִי שִׁיר עַל הַפֶּלֶא
גַּבְרִיאֵל דְּנֶטָה רוֹסֶטִי.
1909

(* גבריאל דנטה רוֹסֶטִי – משורר וצייר אנגלי
מהמאה התשע-עשרה. אשתו האהובה
אליזבת מתה בהיותה צעירה משחפת

שיר ללחן של אלכסנדר סמירנוב באתר
<https://www.youtube.com/watch?v=vmiU6-vWKYQ>

Семён Липкин

Странники

Горе нам, так жили мы в неволе!
С рыбой мы сравнялись по здоровью,
С дохлой рыбой в обмелевшем Ниле.
Кровью мы рыдали, черной кровью,
Черной кровью воду отравили.
Горе нам, так жили мы в Египте!
Из воды, отравленной слезами,
Появился, названный Мойсеем,

סמיון ליפקין

נוֹדְדִים

אוֹי לָנוּ וְלַחַיִּים בְּשָׁבִי!
**
כְּמוֹ דָג מֵת בְּיָאֹר רְדוּד הַיָּינוּ
בְּבְרִיאוֹת שְׁלָנוּ וּבְשׁוֹי,
וּבָדָם, בְּדָם שְׁחוֹר בְּכִינוּ,
וּבָדָם הִרְעַלְנוּ אֶת הַמַּיִם.
עֲבָדִים הַיָּינוּ בְּמִצְרַיִם!
מֵהַמַּיִם, מִתּוֹךְ רוֹשׁ הַבְּכִי,
אִישׁ בְּשֵׁם מֹשֶׁה פְּתָאוּם הִגִּיעַ

Человек с железными глазами.

Был он львом, и голубем, и змеем.

Вот в пустыне мы блуждаем сорок

Лет. И вот небесный свод задымлен

Сорок лет. Но даже тот, кто зорек,

Не глядит на землю филистимлян.

Ибо идучи путем пустынным,

Научились мы другим желаньям,

Львиным рыкам, шепотом змеиным,

Голубиным жарким воркованьям.

Научились вольности беспечной,

Дикому теплу верблюжьей шеи...

Но уже встают во тьме конечной

Будущие башни Иудеи.

Горе нам, не будет больше странствий!

1942

עם עיני ברזל, עובר כל דחי,

כאריה, יונה, נחש הופיע.

גזו ארבעים שנה כאלו

במדבר, ואפלולית זוחלת,

אך על ארץ הפלשתים אפלו

עין חדת ראיה לא מסתכלת.

כי בדרך נדודים לשפע

שאופות רבות שונות למדנו:

שאגת אריה, רשרוש של צפע,

קול יונה בתוך שממה קלטנו.

לחרות בלי דאגות שמחנו,

ולחום ציאר גמל פרוע...

אך באפק כבר רואים אנחנו:

קם מגדל של יהודה רבוע.

אוי לנו, כי הסתימה הדרך!